

Būšana Turlavā ir kā mistērija, uzskata vēstures zinātni doktors Gatis Krūmiņš. Kā trīs vēsturnieki pētīja šo pagastu, lasiet → 6. lpp.!

Venta sāk atgādināt slapju pļavu. Vai tā pārvēršas par purvu?

→ 8.-9. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 62
(11 593)

Piektdiena, 2020. gada 7. augusts

Valsts policistiem jauna forma

Arī Kuldīgas iecirkņa policisti saņēmuši jauno formu. No 1. augusta tie, kuri ikdienā uzrauga kārtību un drošību, ir redzami jaunā dizaina tērpos, informē Valsts policija (VP). Visā Latvijā tās ir 978 amatpersonas no patruļpolicijas, satiksmes drošības kontroles un konvoja. Likumsargi atzīst, ka pirmais iespaids ir pozitīvs. Tās esot ērtākas un tumsā labāk pamanāmas, jo darinātas no daudz labāka auduma un tām ir daudz vairāk atstarojošo elementu. Dizains veidots pēc daudzslāņu principa, lai tērpi ilgāk kalpotu. Krāsas ziņā tie atšķiras no ierasti zilajām formām, jo jauno tērpu krāsu salikums saskaņots ar jauno auto trafarejumu. Tērpus veidojis modes mākslinieks Bruno Birmanis.

Komplektā ir termoveļa, polo krekls ar īsām un garām piedurknēm, plāna un blīva auduma bikses, virsjaka, vējjaka un lietussargs, ziemas jaka, trīs veidu cepures, šalle, cimdi, modurā uzkabes veste ar jostu un ekipējuma kabatām, bikšu josta. Jaunus tērpus policisti saņem pēc 20 gadu pārtraukuma. Visa VP ar tiem jāapgādā līdz 2024. gadam, un tas notiks pakāpeniski, tamdēļ vēl kādu laiku policisti uz ielām būs gan vecā, gan jaunā parauga tērpos.

Kuldīgas iecirkņa policisti Amanda Sprugevica un Aivars Ķelpis savus pienākumus jau pilda jaunajos formas tērpos.

Alberta Dintera teksts un foto

Kuldīgas biznesa inkubatora uzņēmēji Valsts prezidentam rāda, ko prot.

→ 7. lpp.

2. lpp. Vai viesmīlības uzņēmumi atkal uz zaļa zara?

4. lpp. Turpina sarunas par Kuldīgas slimnīcas līmeni nākotnē.

5. lpp. Pašvaldība zemi Aizputes ielā 7 lielveikala būvniecībai iznomās, nevis pārdos. Nākamajā sēdē dome lems par izsoles nolikumu.

10. lpp. Ceturtā daļa cilvēku Eiropā gada laikā saskaras ar psihiskās veselības sarežģījumiem. Ko dos Veselības ministrijas kampaņa *Viss ir Norm.a?*

Otrdien, 11. augustā:

- Saudzēt un saimniekot vienlaikus.
- Savā arodā – policijas inspektors.
- Ēdolē raisās cilvēku iniciatīva.
- Vēzis: laikus atklāt un nebaidīties.
- Kuldīgas pusmaratona reportāža.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Kad visa pilsēta pie kājām

Alberts Dinters

Kuldīga. Skaistā Kurzemes pērle, ko katru gadu apmeklē tūkstošiem tūristu. Atbrauc, izpriecejas, atpūšas un aizbrauc. Bet vai kāds no viņiem ir palūkojis uz sevi no malas, ja runājam par uzvedību?

Jā, Kuldīga gan tuvu, gan tālu braukušu tūristu vidū šobrīd ir absolūtā topā. Jā, viņi brauc, apmeklē apskates objektus, apmeklē restorānus, kafejnīcas, iepērkas veikalos. Nenoliegšu, ka mani tas priecē, jo iebraucēji ir tie, kuri mūspuses uzņēmējiem nereti palīdz izdzīvot, sevišķi nedrošajos Covid-19 laikos, un dod pamatīgu atspaidu.

„Tiem blakus lai ieslēdz sirēnu vai ierunājas skaļrunī. Lai lec malā kā zaķi un saprot, ka apdraud ne vien sevi, bet arī citus.”

Tas, kas līdz galam man nav pieņemams un kam, tā vismaz šķiet, netiek pievērsta pienācīga uzmanība, ir tas, ka iebraucējiem nereti šķiet: visas pilsētas ielas ir domātas tikai gājējiem un ceļu satiksmes noteikumus Kuldīgā var neievērot. Es runāju par tiem indivīdiem, kuri absolūti bezkaislīgi slāj pa ielas braucamo daļu un neliekas ne zinīs, ka auto tos tūlīt aizķers ar spoģuļiem. Ne pa labi, ne pa kreisi. Un, ja autovadītājs uzpīpina, tad tie velta niknu skatienu no sērijas: „Ko tu te pīpinies! Neredzi, ka es te eju?” Līdzīgi ir tie nevietējie, kuri, atvainojos par izteicienu, vazājas pa braucamo daļu uz ceļa pie Riežupes smilšu alām. Un, ja kāds vietējais brauc ar atļauto ātrumu, neapmierinātībā lec priekšā garāmbraucošajam auto un plātās ar rokām.

Kā situāciju uzlabot? Jāsaka godīgi, ka teju nekā, jo par savu uzvedību un nihilistisko attieksmi pret noteikumiem un likumiem katrs atbild pats un uz katra stūra policistu nenoliksi. Jā, iespējams, kādam domas un attieksmi varētu likt mainīt vai nu pašvaldības, vai arī Valsts policijas patrolējošās ekipāžas. Redzot šādus indivīdus, uz brīdi vai nu ieslēdzot sirēnu, vai pakauninot skaļrunī, kad atrodas tiem blakus. Bet šāda darbība gan nekad nav novērota. Vai tas kādreiz notiks?

FOTOKOMENTĀRS

Svētdiena, Kuldīgas Pilsētas laukums. Kamēr citi cīnās par godalgotajām vietām ritenbraukšanas sacensībās, kādam ir īstais laiks pēcpusdienas snaudai paēnā.

Intas Jansones teksts un foto

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;
Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;
Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;
Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;
Elisa Rudzīte – 63350568, elisa.zalite@gmail.com;
Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.
Literārā redaktore Dina Porīna – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.
Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,
Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.
Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.
Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400.
Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespējamais SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalas” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 2962.

TRĪS PAR VIENU

Kā pēc daudzu Covid-19 ierobežojumu atcelšanas atsākusies tūrisma sezona, un kādas ir prognozes?

STRĀDĀ AR PILNU JAUDU

1. Jolanta Lange, Kuldīgas viesnīcas un restorāna *Jēkaba sēta* vadītāja:

– Šobrīd viesu ir ļoti daudz – pārsvarā tūristi no Lietuvas, Igaunijas, nedaudz no Vācijas un mūsu pašu latvieši. Gan jūlijā, gan augustā rezervācijas ir, vienam otram pat nākas atteikt, jo vietu pietrūkst. Pārsvarā nākšo vienu nakti. Rudens vēl izskatās mierīgs – tālu rezervāciju nav daudz. Tas ir atšķirīgi no citiem gadiem. Bet esam noskaņoti optimistiski. Ja būs labi laikapstākļi, viesi noteikti būs. Viesiem liekas, ka pandēmija ir pagātne, tādēļ nākas

TŪRISTU UZLIDOJUMS

2. Agnese Grundmane, Ēdoles *Pilskroga* īpašniece:

– Jūlijā pēdējā nedēļā atsākām strādāt pilnu darba laiku, pirms tam viesus uzņēmām tikai nedēļas nogalēs. Strādājām rokrokā ar Ēdoles pils muzeju – darba laiks bija saskaņots. Jau aprīlī bija jūtams, ka cilvēki sākuši ceļot, bet šobrīd var teikt, ka pandēmija beigusies – tūristu ir daudz. Katru gadu pie mums pārsvarā brauca vācieši. Bet Baltijas valstu ceļotāju īpatsvars ārkārtīgi pieaudzis. Darbi ir atsākušies un rit pat vēl ar lielāku jaudu nekā citus gadus – sajūta ir laba. Arī jūnijā,

REKORDU VASARA

3. Anda Šimane, Snēpeles strausu fērmā *Nornieki* un restorāna (*ar putniem*) īpašniece:

– Covid-19 dēļ tukšumu jutām nepilnu mēnesi. Tā kā daudz izklaides iespēju nebija un mūsu klienti vairumā gadījumu ir ģimenes ar bērniem, daudzi tajā laikā izmantoja iespēju pavadīt laiku pie mums svaigā gaisā. Šobrīd cilvēku plūsma pieaugusi tiktāl, ka var teikt: apmeklētības ziņā šī ir rekordvasara. To veicinājis ne tikai tas, ka šeit var ne vien labi pavadīt laiku svaigā gaisā un apskatīt dzīvniekus, bet arī tas,

MANUPRĀT

Ko darīt ar tiem, kas neiekļaujas sistēmā?

Žurnālistam reizēm jāraksta par tādām situācijām, kas liek domāt vēl ilgi pēc tam, kad raksts jau nodots lasītāju vērtējumam. Tā sacīt, darbs tiek ņemts uz mājām. Tieši tāds viens man šobrīd top. Par jauniem, kuram mātes alkohola kāres dēļ bērniņu pavadīt ģimenē nav sanācis. Pūsis ir psihiska saslimšana, un līdz pilngadībai viņš pabijis vairākās speciālajās internātskolās. Nu atgriezies dzimtajā vietā un kā cilvēks ar īpašām vajadzībām ir integrējams sabiedrībā. Pašapkalpošanās prasmes – mazas, bet tieksme

saskarties ar situāciju, ka viņi ne-labprāt ievēro joprojām noteiktos ierobežojumus. Cenšamies panākt kompromisu, lai viesi būtu apmierināti un arī likums ievērots. Pēc noteikumiem pie viena galda telpās drīkstam sēdināt četrus cilvēkus, ārpusē – astoņus. Ja ieradušies lielākā kompānijā, visiem tas nav pa prātam. Dažreiz ir neapmierināti un par šādu neērtību radīšanu vaino mūs.

Viesu plūsma sāka atjaunoties jūnijā, bet, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, noslodze bija aptuveni uz pusi mazāka. Jūlijā jau ir līdzvērtīgi iepriekšējiem

gadā strādājām tikai nedēļas nogalē, tas bija līdzvērtīgi iepriekšējā gada nedēļas strādāšanai. Arī citi ēdinātāji saka, ka jūtams tāds kā uzlidojums. Visu laiku ar darbiniekiem iztikām, bet tagad ņemam arī papildspēkus.

Kā būs augusta beigās, nezinām. Runā, ka gaidāms Covid-19 otrais vilnis, bet mūsu darbs vienmēr bijis sezonāls. Rudenī un ziemā parasti strādājam ar pasākumiem un speciāliem pasūtījumiem. Jācer, ka pasākumus drīkstēs rīkot. Rezervāciju uz septembri ir diezgan daudz.

ka esam kļuvuši atpazīstamāki ar savu restorānu un ražojumiem. Kovids mums lika sakoncentrēt spēkus. Beidzās pasūtījumi no restorāniem, ekskursanti nebrauca, un bija laiks izveidot savu internetveikalu *Arputniem.com*. Bijām par to domājuši jau pāris gadu – nu izdarījām. Ar veikala palīdzību ieguvām daudz pasūtījumu, daudzi iepazīna mūsu produktus. Esam tāds labs komplekts, kurā var apskatīt dzīvniekus, garšīgi paēst un arī iegādāties produkciju.

Nedēļas nogalēs pie mums ir kā

gadiem. Izskatās, ka arī augustā varētu būt līdzīgi, bet par tālāku nākotni spriest grūti. Ceram uz to labāko. Nupat valdība apstiprinājusi atbalsta programmu tūrisma uzņēmumiem Covid-19 krīzes seku pārvarēšanai. Pētām, vai atbildīsim kritērijiem, lai saņemtu atbalstu – 30% no pagājušā gada obligātajām sociālajām iemaksām.

Viens darbinieks no kolektīva ir aizgājis pensijā, jaunu vietā neņemam. Izteikam ar tiem, kas ir, jo par rudenī ir šaubas. Esam piesardzīgi.

Valstī noteiktos ierobežojumus varam ievērot, jo telpas mums ir ļoti plašas. Tā, kā zāli iekārtojām pandēmijas laikā, tā galda iekārtojām stāv attālu viens no otra. Pēc katra cilvēka dezinficējam virsmu, mainām galdautus. Darbiniekus un viesus nodrošinām ar dezinfekcijas līdzekļiem. Aptuveni 10% cilvēku ir neapmierināti un saka, ka muļķojamies – ar piesardzību pārspīlējam. Lai varētu tikt pie galda, negrib gaidīt desmit minūtes, kamēr dezinfekcijas līdzeklis iedarbosies. Bet mēs pret to izturamies ļoti nopietni. Un vairums klientu to novērtē.

mazajos Dziesmu svētkos. Es pat zvanītājiem piedāvāju braukt nedēļas vidū, ja vien ir tāda iespēja. Tad varam vairāk uzmanības vēlt katram, kā pie mums tas ierasts. Viesi vienmēr uzsver, ka viņiem patīk pašu saimnieku klātbūtne. Šobrīd nedēļas nogalēs jau kļūst grūti viesiem vēlt tik daudz laika, cik vēlētos.

Arī nākotnē raugāties optimistiski. Ja tiešām būs vīrusa otrais vilnis, es ticu, ka cilvēki būs atbildīgi, ievēros piesardzību un lielas saslimšanas nebūs.

Jolanta Hercenberga

kūts un lopiņi. Nu puisis uz izmeklēšanas laiku apcietināts.

Pēc vairākiem zvaniem redakcijai var spriest, ka ne tikai man vien šoreiz ieslodzījuma vieta nešķiet piemērotākā. Tādēļ sazinos ar iestādēm, kas varētu ko darīt, bet pagaidām tur saņemtā informācija neiedvesmo. Esot sarežģīts gadījums, kas sistēmā neiekļaujas. Sabiedrībai vēl jāspriež, kāds būtu humānākais risinājums.

Es turpināšu uzdot jautājumus instancēm, bet ko par to, sabiedrība, domā tu?

Jolanta Hercenberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vairāk dzīvībai un veselībai

Jānis Abāšins, Latvijas Apdrošinātāju asociācijas prezidents

Pirmajā pusgadā parakstīto prēmiju apjoms apdrošināšanā ir saglabājis pērnā gada līmeni, atspoguļojot krīzes ietekmi uz nozari. Tātad, samazinoties ekonomiskajai aktivitātei un nodarbinātībai, attiecīgi piebremzējies klientu pieprasījums pēc jauniem apdrošināšanas pakalpojumiem.

Asociācijas apkopotie dati liecina, ka sešos mēnešos kopējais parakstīto prēmiju apjoms bija 277 miljoni eiro – tas ir tikpat, cik 2019. gada pirmajā pusē. Prēmiju pieaugums bijis tikai divos lielajos apdrošināšanas veidos: dzīvības apdrošināšanā par 15% un veselības apdrošināšanā par 5%. Pieaugumu dzīvības apdrošināšanā nodrošināja tikai jaunie mūža pensijas līgumi. Savukārt veselības apdrošināšanas polises tradicionāli tiek atjaunotas pirmajos trīs mēnešos, tādēļ gada sākumā parasti ir pozitīvas pieauguma tendences. Divi lielie auto apdrošināšanas veidi – sauszemes transporta īpašnieku civiltiesiskā apdrošināšana (CTA; iekļaujot OCTA) un KASKO – pirmajā pusgadā piedzīvojuši prēmiju sarukumu salīdzinājumā ar pērnā gada – attiecīgi par 12% un 8%. Savukārt īpašuma apdrošināšana palikusi pērnā gada līmenī, nepiedzīvojot ne izaugsmi, ne arī samazinājumu.

Proporcionāli lielākais prēmiju kritums bija ceļojumu apdrošināšanā – 32% pret pērnā gada. Šis pakalpojums nav liela

apdrošināšanas tirgus daļa – tas veido pusotru procentu no kopējām prēmijām un atlīdzībām, taču tas pirmais piedzīvoja pandēmijas ietekmi, kad martā tūrisms pilnībā apstājās, nedaudz atjaunojoties tikai jūnijā otrajā pusē.

Apdrošināšanas atlīdzībās klientiem gada pirmajā pusē izmaksāti 164,4 miljoni eiro – par 15% mazāk nekā pērn. Taču šim samazinājumam ir viens ļoti specifisks iemesls: 2019. gada jūnijā tika izmaksāta vēsturiski lielākā īpašuma apdrošināšanas atlīdzība Baltijā – 37 miljoni eiro, tādēļ šogad statistika uzrāda atlīdzības kritumu. Pirmajos piecos mēnešos, izslēdzot šī viena gadījuma ietekmi, klientiem izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība bija augusi par 11%.

Lielākais atlīdzību pieaugums ir ceļojumu (28%), dzīvības apdrošināšanā (20%) un vispārējā CTA (37%). Lielāko daļu no ceļojumu apdrošināšanas atlīdzībām saņēma fiziskas personas, kurām radās grūtības vīrusa radīto ierobežojumu dēļ.

Sauszemes transporta īpašniekiem atlīdzība augusi minimāli: CTA par 2% un KASKO par 1%. Pandēmijas ierobežojumu laikā cilvēki brauca mazāk, daudzi pasažieru un kravu pārvadātāji nokļuva dīkstāvē, attiecīgi samazinājās negadījumu skaits un atlīdzību izmaksa.

Veselības apdrošināšanā klientiem izmaksāts par 9% mazāk. Vēl martā atlīdzība pieauga, bet līdz ar pakalpojumu nepieejamību – samazinājās. Ārsti piedāvāja un apdrošinātāji arī samaksāja attālinātās konsultācijas, tomēr klātienē pakalpojumu neesamība radīja atlīdzības izmaksu kritumu. Mēs sagaidām, ka gada otrajā pusē atlīdzība atkal pieaugs, jo veselības aprūpes iestādes atkal ir pieejamas un cilvēki steigs saņemt atlikto pakalpojumus.

Pēc parakstīto prēmiju apjoma pirmais piecnieks ir šādā secībā: dzīvības, veselības, sauszemes transporta obligātā un brīvprātīgā, kā arī īpašumu apdrošināšana.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

Spriežot, vai zemes gabalu pie Kuldīgas pārtikas tirgus ieinteresētajiem uzņēmējiem iznomāt vai pārdot, novada domes deputāts Ģirts Vēvers saka: „Tos 2800 eiro, ko saņemsim par nomu mēnesī, ātri apēdīsim, bet pārdodot saņemsim uzreiz lielāku summu.” Deputāts Mārtiņš Mednieks: „Apēdīsim arī tos 50 000.”

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāpēc izvēlēties apskatīt tieši Kuldīgu? Cik ilgi šeit paliekat? Kas iepaticies, kas ne?

Arri Kalio no Somijas:

– Gribēju doties kaut kur tālāk, bet, kamēr pasaulē plosās koronavīruss, nolēmu, ka drošāk būs ceļot pa Baltijas valstīm. Sākumā apskatīju Rīgu, tad domāju, kuru Latvijas pilsētu vēl apmeklēt. Meklēju informāciju internetā, uzzināju par šo skaisto un senatnīgo pilsētu, kas iekļauta arī UNESCO mantojuma sarakstā (Latvijas priekšsarakstā – red.), un nolēmu, ka jāatbrauc. Ceļojam kopā ar draugu. Abi ļoti priecājamies, ka esam šeit! Paliekam divas dienas, šī ir otrā. Esam apmetušies viesnīcā *Jēkaba sēta*. Visvairāk mums patīk tas, ka Kuldīga ir ar savu vēsturi un ka tai ir vecpilsēta. Vienīgais, kas nedaudz apbēdina: daudzas mājas no ārpusē ir sliktā stāvoklī. Ceram, ka ar laiku tās restaurēs.

Sofija Či no Londonas:

– Atbraucu kopā ar draugu. Šī ir viņa dzimtā pilsēta, te viņam dzīvo radnieki. Mani šī pilsēta piesaista ar relaksējošo atmosfēru. Šeit ir ļoti draudzīgi cilvēki un lielisks ēdiens. Esam apmeklējuši restorānus *Bangerts* un *Goldingen Room*, kafējnīcas *Marmelāde* un *Staburadze*, bijām arī vienā beķerejā. Mums viss ļoti, ļoti garšo! Tikko bijām pārtikas veikālā, šo to nopirkām, lai arī paši varētu kaut ko pagatavot. Priecājamies, ka te ir svaiga pārtika. Esam te vairākas dienas, paliksim līdz svētdienai. Esam apmetušies Policijas ielas apartamentos.

Patra Fišere no Amsterdamas Nīderlandē:

– Esmu ieradusies tāpēc, ka zināju: šī būs jauka vieta, ko apskatīt. Kopā ar vīru apceļojam Lietuvu un Latviju. Par Kuldīgu izlasīju internetā. Bija daudz pozitīvu atsauksmju. Paliekam divas dienas viesnīcā *Divi baloži*. Atbraucām tikai vakar. Man ļoti patīk, ka te ir klusi un mierīgi. Ir ļoti daudz apskates objektu: parki, senās ēkas, ūdenskritums. Vēl pat neesam visu paguvuši apskatīt.

Maikls Fišers no Nīderlandes:

– Man Kuldīgā ļoti patīk ūdenskritums, ķieģeļu tilts un veclaicīgās ēkas, kas pilsētai piešķir īpašu šarmu. Novēroju, ka te ir ļoti klusi, bet domāju, ka tas ir tāpēc, ka pašlaik plosās koronavīruss un daudzi neceļo. Šī noteikti ir tāda pilsēta, ko apmeklētu vēlreiz, ja kādreiz atkal atbraukšu uz Latviju. Arī Liepāja ir ļoti iepatikusies. To sanāca apmeklēt pirms daudziem gadiem, un šogad ar sievu izlēmām atgriezties. Par šīm skaistajām Latvijas pilsētām noteikti pastāstīsim draugiem. Domāju: ja ķīniešu vairākums uzzinātu par Kuldīgu, tie viesotos tūkstošiem. Salīdzinot Kuldīgu ar Amsterdamu, te ir ļoti, ļoti maz cilvēku un visai klusi. Mums vietējie uz kafējnīcām vai bāriem nemaz neiet, jo tūristu dēļ paceltas cenas – viss ir dārgs. Ceru, ka Kuldīgā tā nenotiks.

Ankī Vilenburga no Vācijas:

– Abi ar vīru esam atceļojuši ar kemperi. Paliksim divas nedēļas, lai varētu visu kārtīgi apskatīt un iepazīt. Pēc tam ceļojumu turpināsim pa Lietuvu. Kuldīgu izlēmām apskatīt tāpēc, ka bijām dzirdējuši labas atsauksmes, ka šeit ir daudz skaistu vietu gan pilsētā, gan dabā. Pirms tam bijām Rīgā, sanāca apskatīt arī Gaujas nacionālo parku. Tur bija ļoti skaisti!

Sebastians no Vācijas:

– Atbraucu kopā ar sievu. Ceļojumu sākām Igaunijā, turpinām Latvijā un pēc tam dosimies uz Lietuvu. Kuldīga sanāca pa ceļam, tāpēc izlēmām apskatīt. Informāciju un atsauksmes atradām internetā. Visvairāk man šeit patīk vecās ēkas un to vēsture. Te viss ir ļoti interesants! Savu ceļojumu tikko sākām, tāpēc priekšā vēl ir daudz kas, ko apskatīt.

Elizabete Rublāne, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

LASĪTĀJS NEMIERĀ

Bēdīgs paskats kapos

Lasītāja satraukta – Vilgāles kapi izskatīti ļoti bēdīgi. Radi, kas atbraukuši ciemos no Liepājas, aicinājuši pievērst mediju uzmanību.

Kurmāles pagasta pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane atbild, ka visi kapi šovasar plauti ap Jāņiem un sakopti, cik iespējams: „Paši cilvēki diemžēl piemēslot. Arī blakus zemju īpašnieki sūdzējušies, ka viņu īpašumā met atkritumus. Pie kapiem ir konteineri atkritumiem, kas netiek pārstrādāti, tur nedrīkst mest zāli un zarus, bet realitāte ir cita. Aicinu pašus kapu kopējus būt godprātīgiem un nemēslot. Bija mums nogāzies koks, to novācām, bet celms diemžēl palicis. Mēģināsim to sakopt, jo ar traktoru tur braukt nevar, bet centīsimies vismaz apzāģēt. Skats nav pievilcīgs, jo vārītiņus patiesi nevar atvērt – priekšā kapu futlāris, bet domāsim, ko darīt.”

29. augustā notiks kapu svētki, un pirms tiem iece-
rēta zāles pļaušana un cita sakopšana.

Vilgāles kapos zāle vietām neesot nopļauta, pašā vidū – ar saknēm izrauts celms, pāri žogam samesti atkritumi un kapu kopiņas futlāris.

Elisa Rudzīte
Pagasta padomes arhīva foto

Atjauno vairākus ceļus

Pašlaik ceļi tiek remontēti vairākās vietās ap Kuldīgu un arī tālāk Kurzemē.

Priedainē pie Kuldīgas tiek atjaunots ceļa Kuldīga–Alsunga segums (1,342. – 2,487. km), un tur šonedēļ ir ātruma ierobežojums – 50 km/h. Būvdarbi paredz caurteku nomaiņu un ūdens novadsistēmas remontu, profila labošanu un jauna asfalta ieklāšanu. Bet uz ceļa Ventspils–Kuldīga–Saldus seguma atjaunošana sāka posmā no Ēdām līdz Kūlu kapiem (70,240. – 75,927. km). Šonedēļ tur vienā posmā satiksmi organizē regulētāji un ir 50 un 70 km/h ātruma ierobežojums. Pēc ceļa profila labošanas tiks apstrādā-

ta virsma. Uz abiem ceļiem strādā SIA *Ceļu būvniecības sabiedrība „Igate”* par 862 tūkstošiem eiro (ar PVN).

Vēl Kurzemē seguma atjaunošana sāka uz ceļa Ventspils (Leči)–Grobiņa no Jūrkalnes līdz Labragam (33,845. – 43,200. km). Ātruma ierobežojums ir 50 un 70 km/h, un vienā posmā satiksmi regulē luksofori. Tur strādā SIA *Saldus ceļinieks* par 844 tūkstošiem eiro (ar PVN).

Šie darbi tiek segti no valsts budžeta papildu 75 miljonu eiro programmas, un līdz oktobrim tiem jābūt pabeigtiem.

Piešķir naudu, lai glābtu ēkas

Kuldīgas novada dome piešķirusi līdzfinansējumu divām ēkām vecpilsētas restaurācijas programmā, bet ārpus konkursa. Viena no tām ir Liepājas ielā 1, otra – šovasar degusi māja Raiņa ielā 15.

VAJAG ARĪ CITIEM DARBIEM

Par pirmo objektu saņemts *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* (KKP) lūgums pēc papildu naudas, lai paveiktu vairāk, nekā paredzēts tāmē.

Pērn KKP konkursā pretendēja uz 50% jeb 8226 eiro jumta atjaunošanai. Darot darbu, atklājies, ka pie viena vajag arī atjaunot balkononu, pārbūvēt kāpnis un fasādi pagalma pusē. Tam no domes vēl vajadzīgi 4579 eiro. KKP informē, ka koka kāpnis un balkons sētas pusē ir nolietojušies. Ar papildu summu tikšot paveikti vairāk un nauda izmantota lietderīgāk, jo remonts notiks vienlaikus. Ja abus projektus apvieno, ietaupās arī nauda būvniecības uzraudzībai. Kopējās izmaksas būtu 25 611 eiro, tostarp no pašvaldības – 12 805 eiro.

Konkursa komisija domei ieteikusi naudu piešķirt, nolemjot, ka šogad līdzfinansējums nebūs lielāks par 10 000 eiro, kā to paredz nolikums. Atlikusī izmaksa tiks precizēta, slēdzot sadarbības līgumu.

AR APDROŠINĀŠANU NEPIETIEK

Otrs lēmums balstīts Raiņa ielas nama īpašnieku iesniegumā. Ēka atrodas vēsturiskajā centrā. 1. jūnijā

tajā izcēlās ugunsgrēks, kurā zaudēts jumts un bojāts starpstāvu pārsegums, tā kļuvusi neapdzīvojama. Daļu līdzekļu atjaunošanai īpašnieki saņēmuši no apdrošinātāja, bet ar to nepietiek, lai ēku īsā laikā padarītu dzīvojamu, kā arī novērstu pirms tam būvvaldes norādīto patvaļīgo būvniecību, piemēram, metāla jumtu un PVC logus, kas ugunsgrēkā nav sadeguši.

Kopējās izmaksas ir 51 211 eiro, un dome lēma, ka pašvaldības daļa varētu būt ne lielāka par 25 605 eiro. Arī te šogad tiks ieguldīts ne vairāk par 10 000, bet atlikusī summa būs precizēta, slēdzot līgumu. Turklāt pirms tam būs ekspertīze, lai pārliecinātos, ka darbi atbilst konkursa nolikumam un cenas – šībrīža tirgus situācijai. Jābūt arī līgumam par objekta autoruzraudzību un to, ka patvaļīgas būvniecības rezultātā radušies pārkāpumi tiks novērsti.

Finanšu komitejas sēdē domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfridsons uzsvēra, ka konkursa nolikumā nākotnei vajadzētu iekļaut punktu, kas neļauj līdzfinansējumu piešķirt tādiem objektiem, kuros pašvaldības noteikumi ir pārkāpti.

Inguna Spuleniece

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Nozog dārgu motociklu

Stāsta Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste **Madara Šeršņova**.

Kuldīgas iecirknī sākts kriminālprocess par skrejriteni, kas nozagts no kāpnu telpas, un par Padures pagastā nozagtu motociklu.

Izmeklēšana pabeigta kriminālprocesos par to, ka kāds vīrietis smaržas, par to, ka kāds vīrietis automašīnu vadījis laikā, kad tiesības izmantot bija aizliegts, un par neatļautu narkotisko vielu glabāšanu. Ir sākts administratīvais process par to, ka vīrietis kopīgas

iedzeršanas laikā sievai nodarījis miesas bojājumus.

Septiņās dienās pieķerti trīs iereibuši riteņbraucēji: 30. jūlijā ap 21.20 Kuldīgā, Stendes ielā, vīrietis bez vadītāja apliecības un 2,46 promiļu reibumā, 3. augustā Priedainē vīrietis 2,27 promiļu reibumā, bet cits vīrietis Kuldīgas novadā – 2,48 promiļu reibumā.

Notikusi automašīnas sadursme ar velosipēdistu, kurā viņa cietusi un nogādāta medicīnas iestādē.

Pelčos labo Avotu ielu

Līdz 21. augustam jābūt pabeigtiem remontdarbiem un noasfaltētai Avotu ielai Pelču pagasta centrā.

Tas tiek darīts par autoceļa fondā ietaupīto, un summa ir vairāk nekā 32 tūkstoši eiro. Darbu dara SIA *A-Land* no Grobiņas.

Pagasta iedzīvotājiem salabot šo ielu solīts vairākus gadus. „Šim mērķim nauda tika mērķtiecīgi krāta, jo Avotu ielas segums bija ļoti slikts,” saka pārvaldes vadītāja Kristiāna Rubene. „Problēma bija arī tā, ka nebija sakārtota notekūdeņu sistēma. Te ir kalnains reljefs, un lietus laikā brauktuvi izskaloja ūdens. Remonta laikā izbūvēta betona tekne un caurteka.” Jauno ielu klās asfalts.

Inta Jansone, Agneses Bukas arhīva foto

Cer uz saprāta balsi

Atkal aktualizētas sarunas ar Veselības ministriju (VM) un citām institūcijām par vairāku Latvijas slimnīcu, tostarp Kuldīgas, līmeni nākotnē.

Domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfridsons atzīst, ka bez valsts finansējuma pašvaldība nevar slimnīcu noturēt tagadējā līmenī, tomēr vēl nav atmeta cerību uz ministrijas veselo saprātu, ka bez Kuldīgas iztikt nevar.

Viņš pastāstīja, ka pēc pēdējām sarunām Rīgā vēl nekādas skaidrības nav, bet VM nostādne ir slimnīcas līmeni pazemināt, norādot uz nepilnībām, kādas Kuldīgā saskaņotās

pārbaudes laikā. V.Gotfridsons uzsvēra, ka slimnīcas vadība un pašvaldība novērs aktā norādītās nepilnības, kas attiecas gan uz personāla trūkumu, gan operāciju skaitu, noslodzi u.c. Piemēram, pēdējo kursu medicīnas studentiem jau tagad tiek maksāta stipendija, lai piesaistītu viņus Kuldīgai. Ir arī citas iestrādes.

„Nepilnību ziņā neesam ne pēdējie, ne pirmie. Visām slimnīcām ir kādi aizrādījumi. Līdz 12. augustam mums vēl jāsniedz skaidrojums, kā domājam atīstīties. Mūsu galvenais arguments ir ģeogrāfiski izdevīgā vieta. Ja Kuldīgas slimnīcai

līmeni pazemina, tad šeit nav arī neatliekamās medicīniskās palīdzības, bet tad šis dienests nevar īsti ievērot laiku, kādā pacients jāaizgādā līdz slimnīcai. Mūs aizstāv Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vadība, kas uzskata – līmeni pazemināt nedrīkst. Ja tas tiks izdarīts, tad Kuldīgas slimnīca pārvērsās dienas stacionārā. Te vairs nevarēs pieņemt dzemdības, nebūs arī operāciju, bez kurām dzemdniecība nav iespējama,” uzskaita V.Gotfridsons. Viņš gan uzsver, ka vērtēšana vēl turpinās un secinājumi solīti līdz gada beigām.

Inguna Spuleniece

IESPĒJA

Aicina uz sociālās uzņēmējdarbības ideju laboratoriju

Līdz 16. augustam var pieteikties sociālās uzņēmējdarbības ideju laboratorijā, kas no 4. līdz 6. septembrim notiks Gulbenes novadā pašā **Gaujas krastā, atpūtas kompleksā Lācītes**.

Tas būs 48 stundu maratons, kurā mentoru vadībā varēs attīstīt jau iecerētas, kā arī izstrādāt jaunas sociālās uzņēmējdarbības idejas, lai radītu sociāla biznesa prototipus. Pasākums notiek programmas *LEADER* sadarbības projektā *Veiksmīgs sociālais uzņēmējs lauku teritorijā*.

Laboratorijā aicināti indivi-

duāli cilvēki vai domubiedru grupas līdz trim cilvēkiem, kam jau ir šāda ideja, taču tai vēl nav rasta biznesa koncepcija, kā arī tos, kuriem ideju nav, taču ir vēlme sociālajā uzņēmējdarbībā iesaistīties. Beigās žūrija noteiks oriģinālāko un dzīvotspējīgāko ideju, kuras autori dosies pieredzes vizītē pie sociālā uzņēmuma *Dabas zirgi* Ķekavā un saņems ekspertu konsultācijas.

Priekšroka tiks dota dalībniekiem no projektā iesaistīto vietējo rīcības grupu teritorijām, tai skaitā Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novada. Nosacījums –

jābūt vismaz 18 gadus vecam. Dalība ir bez maksas, taču šī iespēja būs tikai 50 dalībniekiem. Līdz 16. augustam elektroniski jāaizpilda pieteikums: https://ej.uz/laboratorija_Gulbene. Plašāk: www.daugavkrasts.lv, Facebook lapā *Biznesa siltumnīca* un projekta partneru organizāciju mājaslapās.

Pasākumu organizē piecas vietējās rīcības grupas, kas īsteno *LEADER* sadarbības projektu, tai skaitā biedrība *Darīsim paši*. Papildu informācija: Līga Ivanova, liga.ivanova@inbox.lv, 26464686.

Daiga Bitiniece

Atjauno arvien vairāk skolas telpu

Kuldīgas 2. vidusskolas jaunajā korpusā sāka daļēja 1. un 2. stāva, kā arī visu 3. stāva telpu atjaunošana, un to paredzēts pabeigt nākamā gada sākumā.

Kuldīgas 2. vidusskolas direktore Guntra Buivida ar strādniekiem apspriež remonta gaitu. Darbu plānots beigt janvārī.

Būvniecības līguma summa ir 370 728 eiro (bez PVN), ko nodrošina pašvaldība, valsts dotācija un Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). Mācības noritēs divās ēkās: sākumskolēni izmantos savas skolas telpas, savukārt lielākie bērni, sākot ar 5. klasi, – bijušo Kuldīgas pamatskolu Ventpils ielā 16. Direktore Guntra Buivida cer, ka darbs varēs notikt klātienē: „Valdība pieļauj dažādus variantus, tomēr mēs vēlētos ierastās mācības, cik ilgi vien iespējams. Tā kā abām ēkām ir vairākas ieejas, varam nodrošināt to, lai bērnu ceļi nekrustotos. Pieļaujam arī to, ka katra klase varētu ierasties savā laikā. Izmantosim tiešsaisti, cik iespējams, kaut gan tas nav vienkārši, jo jānodrošina tehnika. Būsim gatavi jebkādam pārmaiņām, lai varam kovidam stāties pretī.”

Būvuzņēmējs ir SIA *Amatnieks*, būvuzraugs – *AB būvniecība*, projektu izstrādājis *3D birojs*. „Visa grīda otrajam un trešajam stāvam jau izņemta, un viss raiti rit. Puiši ir ļoti čakli, un rezultāts būs brīnišķīgs. Nākotnē plānojam labiekārtot pagalmu, gatavojamies remontēt arī skolas veco daļu, kas jau kādu laiku ir slēgta,” stāsta G.Buivida.

Būvdarbi notiek programmas *Izaugsme un nodarbinātība 2.* kārtas projektā *Kuldīgas novada vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana*. Tajā ietilpst arī Kuldīgas Centra vidusskolas remonts un stadiona izbūve un V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas vecās sporta zāles un citu telpu pārbūve. Visu trīs skolu izmaksas ir 6,19 milj. eiro: 3,49 milj. no ERAF, 1,88 milj. no pašvaldības, bet nepilni 810 000 eiro ir valsts dotācija.

Elisas Rudzītes teksts un foto

Ekskursija uz Šokolādes muzeju

Kuldīgas neredzīgo biedrība ikgadējā izbraucienā šoreiz devusies uz Šokolādes muzeju Pūrē.

Vispirms bijis vēsturisks ieskaits šokolādes un kakao tapšanā, pastaiga pa skaisto muzeju, tad interesantākā daļa – varēs gatavot konfektes, skatīties filmiņu un mieloties ar karstu šokolādi. Mājupceļā Sabilē pie lellēm tapuši daži foto. Ekskursija beigusies ar mīļu sadraudzības mirkli, kurā biedrības vadītāja Kristīne Dzintare sveikusi tos jubilārus, kuri bija devušies ekskursijā: Antoniju Liberti un Elitu Montvidu.

Diena esot ļoti izdevusies, un biedrības ļaudis saka paldies abiem šoferiem un Liepājas neredzīgo biedrībai par skaisto dāvanu ekskursijas vadītājai Zentai Lastovskai.

Jana Sūruma
Biedrības arhīva foto

Šokolādes muzejā Jūsma Lankenberga lej formu, Līvija Neimane un Jāzeps Aglonietis gaida savu rindu, šoferis Edgars Krakups visu vēro no malas.

MĒS PAR TO RAKSTĪJĀM

Izsolīs nomas tiesības, nevis pārdos

„Iegūt no pašvaldības nomā zemes gabalu ar apbūves tiesībām uz 30 gadiem ir gluži kā zemes ar putukrējumu. Mans uzņēmums arī tā gribētu Vidzemē, bet nav iespēju,” tā jūlija Kuldīgas novada domes sēdē emocionāli izteicās deputāte Baiba Mikāla. Tomēr pēc kaislīgām debatēm deputāti tā arī izlēma – zemes gabalu Aizputes ielā 7 nodot nomas izsolē ar apbūves tiesībām, nevis pārdot.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka iespēja celt lielveikalu Aizputes un Mucenieku ielas stūrī, kur pašlaik mašīnas novieto pārtikas tirgus apmeklētāji, izskatīta vairākās komiteju sēdēs, rodot konceptuālu atbalstu. Par zemes gabalu interesējas Rīgas uzņēmums *MV Holding Latvia*, solot pie veikala izbūvēt arī stāvlaukumu, kurā vieta būšot arī tirgus apmeklētājiem. Daļa deputātu jau pirms sēdes sliecās nevis uz nomas tiesību, bet pārdošanas izsoli. Savukārt uzņēmējs ir ieinteresēts nomā, jo, lai zemes gabalu

pārdotu, tas no sākuma jāatdala, bet process var aizņemt aptuveni gadu. Tik ilgs laiks investoru neapmierina.

Domes sēdē priekšsēdes Ingas Bērziņas arguments par pārdošanu bija: pēc 30 gadiem jau nolietotā būve pāries pašvaldības īpašumā – vai domei tas vajadzīgs. Turklāt nez vai uzņēmējam ir izdevīgi nomāt. Arī B.Mikāla un Ģ.Vēvers sliecās uz to, ka pārdodot peļņa būs lielāka. Ņemot vērā sertificēta vērtētāja viedokli, nomas tiesību izsoles sākumcena būtu 2800 eiro mēnesī, bet pārdošanas – 50 000 eiro. Savukārt deputātes Kristīnas Ansones iebildumi bija tādi, ka tā ir tikai sākumcena, turklāt, ja zemes gabals tiek pārdots, pašvaldībai nav pietiekami daudz instrumentu, lai liktu to sakārtot. Būvniecība var nesākties gadiem. „Bijušais veikals *Selver* jau gadiem stāv tukšs, jo ir privātipašums,” viņa norādīja.

Pēc debatēm I.Bērziņa norādīja, ka plusi ir abiem variantiem, bet jautājums,

ko pašvaldība grib vairāk. Domes juristi un nekustamo īpašumu nodaļas speciālisti apstiprināja, ka nomas maksu var pārskatīt. Pēc sešiem gadiem tas jādara, bet līgumā var iestrādāt arī īsāku laiku. Ja tābrīža īpašuma vērtība būs zemāka par pašvaldībai iekasējamo nomas maksu, uzņēmējam tā paliks nemainīga, ja augstāka – tiks paaugstināta. B.Mikāla gan jautāja vēlreiz: vai Kuldīgai vajag pēc iespējas ātrāk vēl vienu lielveikalu vai lielāku naudas summu uzreiz. Sigita Vaivade atgādināja, ka nauda vajadzīga, piemēram, kultūras centra pārbūvei. Savukārt B.Freja sliecās par labu lēmumam, kas pašvaldībai ļauj vairāk ietekmēt to, kas zemes gabalā notiek. Deputāti vienojās, ka vairāk ietekmes instrumentu ir tad, ja uzņēmējs zemi nomā.

Nākamajā domes sēdē tiks lemts par nomas tiesību izsoles nolikumu.

Inguna Spuleniece

Konkurss būs, par balli nevar zināt

Līdz 28. augustam ikviens aicināts izvirzīt pretendētus konkursam *Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2020*.

Konkursu rīko pašvaldība, sadarbības partneri ir laikraksts *Kurzemnieks*, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes reģiona nodaļa, Latvijas Lauku konsultāciju centra Kuldīgas nodaļa, šeit pārstāvēto banku filiāles u.c.

Šogad nolikumā paredzētas izmaiņas. Var izvirzīt kandidātus kategorijās *Lauksaimnieks, Ražotājs, Pakalpojums, Amatnieks, Tūrisma uzņēmējs, Ģimenes uzņēmējdarbība* un *Debija*. Papildu kategorijā *Investīcijas* tiks apbalvoti tie uzņēmēji, kas saskaņā ar būvvaldes datiem šajā gadā novadā ir ieguldījuši lielākās investīcijas būvniecībā, arī lielākie nodokļu maksātāji pēc 2019. gadā samaksātā iedzīvotāju ienākumu nodokļa un pērn lielākie nodokļu maksātāji kopumā.

Aptaujas anketas tiks publicētas laikrakstā *Kurzemnieks*, kā arī pašvaldības informatīvajā izdevumā un mājaslapā. Būs arī domē, pagastu pārvaldēs un citās sabiedriskās vietās.

Parasti konkurss beidzas ar apbalvošanu nākamā gada sākumā. Pašlaik tai datums nav noteikts, jo nav zināms, ko sanitārais protokols pieļaus janvārī.

Inguna Spuleniece

Par iekļūšanu militārajā objektā sods bargāk

Kopš 1. jūlija ir spēkā lielāks sods par patvaļīgu iekļūšanu militārajos objektos. Par to var nākties maksāt summu, kas pārsniedz 1000 eiro.

Mūsposē tas attiecas uz tiem, kuri, ignorējot brīdinājuma zīmes, ogojot, sēņojot vai apzināti būs iekļuvušas poligonā *Mežaine* Skrundas pievārtē. Jāatceras, ka militāros objektus apzīmē ar zīmi – balts taisnstūris ar uzrakstu *Militārais objekts* lieliem burtiem melnā krāsā. Ja šādu zīmi ieraugāt, labāk uz to pusi kāju nespert.

Grozījumi Nacionālo bruņoto spēku likumā nosaka: par patvaļīgu iekļūšanu militārajos objektos vai NBS apsargājamajos objektos sods ir līdz 1500 eiro. Salīdzinot ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā līdz šim noteikto summa ir palielināta. Tas bijis vajadzīgs tāpēc, ka Latvijā strauji attīstās militārā infrastruktūra un pieaug militāro mācību intensitāte. Šādos objektos nav pieļaujama atrašanās bez atļaujas. Turklāt tas var radīt draudus paša drošībai, piemēram, šaušanas nodarbībās sekas var būt neatgriezeniskas.

Alberts Dinters

Tas notika šeit

Kā turpmāk tiks saukts tiltiņš Turlavas centrā pie Dižgailu estrādes – par Mistēriju, Ķoniņu vai Jēkaba –, to sabiedrība uzzinās oktobrī, kad Latvijas Televīzijā noskatīsies dokumentālo raidījumu *Tas notika šeit*. Bet turlavnieki, kuri 31. jūlijā bija atnākuši uz tikšanos ar trim vēsturniekiem un filmēšanas grupu, savu izvēli jau izdarījuši. Ja nav slinkums aizbraukt līdz Turlavai, tiltiņa nosaukumu var uzzināt arī citi, jo uzraksts pie tā pielikts tūlīt pēc pēdējās filmēšanas.

Trīssarpus dienās

12 cilvēku filmēšanas grupa no studijas *Mistrus Media*, kurā ietilpa arī vēsturnieki Inna Gīle, Edgars Plētiens un Gatis Krūmiņš, iepazīst Turlavu, tās ļaudis un meklēja senus stāstus. Pagasta pārvaldes vadītājs Mārcis Brantevics pastāstīja, ka pārstāvji viņu uzmeklēja jau pavasarī, bet Covid-19 izdarījis savas korekcijas. „Laiks visu nolika savās vietās. Tikāties, prezentēt pagastu, rādot to, kas mums ir, arī to, par ko pat nezinājām. Kad filmētāji

izvēlējās mūs, bijām gandarīti. Visi noteikti pamanīja, ka grupa te dzīvoja trīssarpus dienas. Paldies tiem turlavniekiem, kuri bija atsaucīgi, dalījās ar saviem stāstiem un nemuka projām! Esmu dzirdējis bēdu stāstus, ka dažs palicis bez iepirkumiem, jo pie autobusa stāvējuši filmētāji,” saka M. Brantevics.

Arī grupas vadītājs, televīzijas žurnālists Dāvids Ernštreits pauda prieku par iespēju iepazīt Turlavu. „Milzīgs paldies par uzņemšanu!

Paldies Mārcim, kā arī cilvēkam, kurš jūsu pagastā var visu, – Zandai Spulģitei! Skatoties pašdarbnieku uzstāšanos, pamanīju, ka ir meitenes, kas dzied un dejo vairākos kolektīvos. Arī viņas var visu, tādēļ Zandai aug jaunā maiņa, kas var visu,” pajokoja D. Ernštreits, atzīstot, ka ar kultūru Turlavā viss būs kārtībā. Viņš uzrunāja gan mazos, gan lielos turlavniekus, apgalvojot, ka visvairāk satuvināties ar augumā mazākajiem. Ar Gustavu, ar kuru kopā ar riteņiem

pa šoseju braukuši *bez rokām*. Nākamajā dienā Gustavs gan klibojis, bet tas noticis tad, kad viņi ar Dāvidu jau pašķīrušies. Iepazīta arī makšķernieku komanda: Krišs, Kristiāns un Rihards. „Viņi ir gluži vai selekcionāri – makšķērē zivis vienā diņā, bet otrā laiž vaļā. Trīs dienas bija par maz, lai saprastu. Bet draugus es šeit esmu ieguvis daudz. Mārcim, starp citu, ir foršs ritenis – var *izspiest* 40 kilometrus stundā. Mārcis noteikti domā: labi, ka man neiedeva savu

mašīnu. Esam pārliecinājušies, ka turlavniekiem patīk ūdens. Ja Dieviņš nav devis, jūs dīķus izrokat paši. Jums ir pieci dīķi un piecas muižas. Jūsu cilvēki atstājuši pēdas arī Latvijas kultūras mantojumā. Viņi tiek godināti, viņus atceras, viņi bagātina Latviju. Jūsu vidū ir arī tādi, kuri pāri visam mīl brīvību un zina savas tiesības. Jūs nojaušat, par kādām dzimtām ir runa,” D. Ernštreits turpināja iesildīt publiku pirms vēsturnieku stāstiem.

Vai tiltiņš arī tautā tiks saukts vārdā, kādu tam deva televīzijas raidījums *Tas notika šeit*, rādīs laiks.

1. Pagasta mistērijas

stāsts Vēstures zinātņu doktors, Vidzemes augstskolas rektors Gatis Krūmiņš pārliecinājies, ka būšana Turlavā ir kā mistērija.

Žurnālists Dāvids Ernštreits palīdz vēsturniekam Gatim Krūmiņam prezentēt Mistēriju tilta nosaukumu.

2. Brīvu vīru attiecības

stāsts Vēstures maģistrs, Raunas vidusskolas direktors Edgars Plētiens Turlavā viesojies pirmo reizi. Viņš godīgi atzinās, ka līdz brīdim, kamēr nebija izdzirdis Lipaiķu vārdu, par šo pagastu neko nesot zinājis.

Pētnieks Edgars Plētiens pārliecināts, ka turlavnieki ir bagāti ar savu vēsturisko mantojumu – ķoniņiem.

3. Musketes un kuģu enkuri

stāsts Latvijas Universitātes Vēstures institūta pētniece Inna Gīle savu stāstu meklēja hercoga Jēkaba laikos.

Vēsturnieces Innas Gīles rokās – sārnis no hercoga Jēkaba dzelzs manufaktūras. To viņa uz dienu aizņēmusies no turlavnieces Zandas Spulģites.

AKADĒMIJĀ TO NEMĀCIJA

„Kas katram ir mistērija? Man tā ir mūzika. Tāpēc nav pārsteiguma, ka jau pēc pirmā loka pa Turlavu pieķeros pie tagadējā tautas nama stūra, kur ir uzraksts, ka šeit dzīvojis Ludviga van Bēthovena draugs Karls Amenda, vietējā mācītāja dēls. Esmu mācījies Mūzikas akadēmijā, bet par to nekā nezināju. Cik saprotu, arī sabiedrībai šis ir nesen uzzināts stāsts. Desmit gadus viņš dzīvojis Turlavā, tad devies uz Jelgavu mācīties, bet tālāk – uz Vāciju. 18. gadsimta beigās, 19. gadsimta sākums – tas bijis ne mazāk interesants laiks kā mūsdienas. Francijā revolūcija, zinātnes atklājumi, kultūra virmo! Kurzemes hercogiste tiek pievienota Krievijas impērijai. Dažādu tautību cilvēki dodas pasaulē – gan uz austrumiem, gan rietumiem. Karls gadu pavadījis Vīnē, sadraudzējoties ar Bēthovenu. Amenda bijis pirmais, kam Bēthovens atklājis savu kaiti – dzirdes trūkumu, kas pārvērties kurlumā. Bēthovens bija plānojis atbraukt šurp, bet slimība to nav ļāvusi. Drosmīgākie interpretē, ka Amenda, būdams ļoti prasmīgs vijolnieks, ietekmējis Bēthovena daiļradi. Esmu augstās domās par mūsu folkloru, tomēr tās ietekmi Bēthovena daiļradē, īpaši *Odā priekam*, neatradu. Ja tā būtu, tā būtu liela mistērija.”

NEVIENA GUCUĻA

G. Krūmiņš atzina, ka šis stāsts šķietis pārāk tāls un globāls – gribējies izpētīt kaut ko tuvāku. Noskatījies, ka pagastā ir skaista skola, un uzzinājis, ka tajā spokojoities. Šajā brīdī daudzi turlavnieki piekrietoši māja ar galvu, bet skolas direktore Lāsma Veigelte *Kurzemniekam* to kategoriski noliedza.

Tomēr G. Krūmiņš spoku stāstam pieķēries: „Skola būvēta diezgan nesen – pabeigta 1929. gadā, laikā, kad Latvijas laukos būvēja skolas. Tā bija daļa no izglītības reformas, ko iesāka ar būtiskām investīcijām. Pirmajā rakstā, ko izlasīju par skolas celšanu, bija teikts: „Kā vergu valstī Ēģiptē vietējie iedzīvotāji sadzīti klausās.” Tas rakstīts Iekšlietu ministrijas mēnešrakstā. Viņi bija vietējo kopienu pārratuši, jo tā bijusi brīvprātīga lieta – cilvēki zinājuši, ka skolu vajag. Sapratu, ka, skolu ceļot, iemūrēts neviens nav. Skolā bijis arī kara hospitālis. Bet arī par to neko īsti neatradu.

Tad izdzirdēju, ka 50. gados bijusi pārbūve. To darījuši gucuļi, un viens aiz nelaimīgas mīlestības pakāries. Atradu, ka divus vai trīs gadus skolu pārbūvējuši septiņi cilvēki no Kuldīgas būvbrigādes. Bet starp viņiem neviena gucuļa nav – visiem latviski uzvārdi un vārdi. Beigās no mistērijas par guculi, kurš pakāries, es jūs droši varu atbrīvot.”

„Esmu viduslaiku vēsturnieks un nolēmu pētīt kuršu ķoniņus. Pajautāju vietējiem, ko viņi par to zina. Te tādi esot bijuši. Jautāju pēctečiem, kā ir par tādiem būt. Atbilde: „Nu, kā ir? Nu, nekā.”

Bet šī ir izcila Latvijas vēstures lappuse. Fenomenālais, ka ar stāstu par ķoniņiem jeb lēņa vīriem varam apgāzt mītu, ka 13. gadsimtā krustneši Latvijā visus pakļāva. Nebūt ne! Ar vietējiem cilvēkiem tika slēgti līgumi un ļoti individuālas vienošanās. Tās bija brīvu vīru attiecības. Turlava ir interesanta, ka šeit četros ciemos koncentrējās vīri, kas bija noslēguši attiecības ar vietējo zemes kungu. Viņu brīvība pierāda, ka mēs savējo esam ieguvuši daudz agrāk nekā 1918. gadā. Ķoniņi ieguva gan personisko brīvību, gan tiesības uz zemes mantošanu. Tāpēc šai vietai ar ķoniņu dzimtām būtu jālepojas, bagāto kultūras mantojumu saglabājot.”

„Turlavā esmu pirmo reizi, kaut pati esmu no Kurzemes – no Talsu puses. Jūsu mājaslapā uzzināju, ka šeit bijušas hercoga Jēkaba manufaktūras. Kultūras namā sarunājos ar Zandu, un viņa teica, ka zinot, kur *Rūšos* bijušas dzelzs manufaktūras. Tās ir diezgan noslēptas, un brauciens iznāca bīstams. Jāiet caur brikšņiem, krūmiem. Kad nonācām *Rūšos*, sastapāmies ar bišu spietu. Manufaktūras jau bija pētītas 2016. gadā. Mēs ieraudzījām milzu bedres, kurās mēģinājām saskatīt kādas liecības. Redzējām dambja paliekas, kanālu vietas un senu ēku pamatus. Zanda sacīja, ka 2016. gadā bijusi līdzīgi arheologiem. No tā laika viņai no manufaktūras ir sārnis.

Iespējams, ka šī ir pirmā no visām hercoga Jēkaba manufaktūrām, kas ierīkota 16. gadsimta beigās. Tā darbojās atkarībā no laika apstākļiem: varēja divas nedēļas, varēja divus mēnešus gadā. No vienas domnas, kurā ieguva čugunu, varēja iegūt līdz pat 1000 kilogramiem diennaktī. No čuguna un dzelzs šeit kala naglas, lēja Jēkaba kuģiem enkurus un musketēm stobrus. Hercogam dzelzs manufaktūras ļoti patikušas. Kādā vēstulē draugam pusi viņš veltījis faktam, ka precas, bet otru runājis par dzelzi. Sapratu: ja ir manufaktūra, jābūt arī muižai. Juris Vītols man pastāstīja, ka Turlavā piecas muižas bijušas jau hercoga Jēkaba laikā: Turlavas, Ķikuru, Klosteres, Jāmaiķu un Maras. Diemžēl Turlavas muiža, kas atradās līdzās manufaktūrai, nav saglabājusies.”

Pēc pasākuma, kad visi mielojās pie lielā zupas katla, bijušais turlavnieks Dzintars Strauts *Kurzemniekam* pastāstīja, ka pie Turlavas muižas bijusi arī vilnas manufaktūra un kūtis, kurās audzētas aitas. Arī citi, vēsturnieku rosināti, pārsprieda interesantus stāstus, piemēram, par mācītājmuižu pagasta centrā, kur pagrabā bijusi aka ar aukstu un ļoti skaidru ūdeni, par mācītāju kapiem uz dīķa saliņas un citus.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Prezidents uzzina, ko ražo Kuldīgā

Savā pirmajā oficiālajā vizītē Kuldīgā Valsts prezidents Egils Levits tikās ar jaunajiem uzņēmējiem un uzklausa arī viņu mentorus un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) Kuldīgas biznesa inkubatora vadītāju Līgu Raitumu.

Viņa stāstīja par darbību, paužot prieku, ka astoņi uzņēmēji inkubācijas programmā un desmit pirmsinkubācijā atgriezušies pēc ilgstošas prombūtnes ar domu, ka tagad paši būs darba devēji sev un citiem. L.Raituma uzsvēra, ka ārkārtējā situācija valstī šogad iestājusies tieši jaunās uzņēmšanas vidū, bet ar visu to, ātri pārejot uz attālinātu darbu, izdevies uzņemt piecus jaunus dalībniekus.

VISAS IDEJAS NEIZDŽĪVO

E.Levits kuldīdzniekus uzteica par labu iekļaušanos visu 15 LIAA biznesa inkubatoru tīklā. Viņu interesēja tas, kā tiek meklēti tirgus un eksporta iespējas. L.Raituma skaidroja, ka jaunajiem uzņēmējiem ir mentori un tiek darīts viss, lai saražotais būtu arī eksportējams.

„Vai tiešām ir tā, ka cilvēks pie brokastu galda pēkšņi izdomā labu ideju, ar kuru aiziet pie jums?” jautāja prezidents. „Un jūs to pārbaudāt un izsverat, vai sanāks kaut kas jēdzīgs? Pieņemu, ka daļa ideju ir tādas, ka nekas sanākt nevar. Vai ražojums nav jēdzīgs, vai cilvēks. Cik dzīvotspējīgas ir idejas?” L.Raituma pastāstīja, ka ideja attīstās teju pusi gada, kad topošie uzņēmēji mācās, teorētiski nonākot pie secinājuma, vai biznesa būs. „Daudzi faktori eksekļa tabulās neierakstās. Uzreiz arī mēs nevaram pateikt. Nereti gadās, ka atnāk ar ideju vārīt ziepes, bet, nonākot līdz aprēķiniem, paši saprot, ka ziepes būs. Tad jādara kaut kas cits. Pirmsinkubācijā ideju vēl var mainīt, bet tie, kas nāk uz inkubāciju, jau ir kādu gadu pastrādājuši un pie mums nāk ar konkrētu mērķi un palīdzības lūgumu,” sacīja L.Raituma.

SPĒLES NOSACĪJUMI ZINĀMI

Uzņēmuma *Amazone grupa* līdzīpašniece Baiba Mikāla, kas ir arī inkubatora mentore, atzina, ka komisija vērtē inkubācijā uzņemamos un pārsvarā to dara idejas vārdā: „Jo vairāk valstī jaunu uzņēmumu, jo mierīgākas mums vecumdienas un labāks pensijas nodrošinājums. Man ir liels gods būt par mentori, turklāt tā ir lieliska pieredze arī pašai. Kad pati sāku uzņēmējdarbību pirms 28 gadiem, vīdi par sakārtotu nosaukt nevarēja. Tagad tā tāda ir, un mēs zinām spēles nosacījumus. Bet no pieredzes zinu arī tādas lietas, ko likumu pantos un noteikumos nevar paredzēt, bet kas uzņēmuma evolūcijas ceļā ir neizbēgamas.

Man bija liels prieks strādāt ar Kabiles muižas vīna darītavas meitenēm. Mūsu sarunas bija ne tik daudz par uzņēmējdarbību, cik par dzīvi, par to, no kā es

Gaidot Valsts prezidentu, Kuldīgas novada domes zālē savus ražojumus izlika šādi uzņēmumi: Kabiles muižas vīna darītava, Skolas maize, Provinces sēta, Drukart, TMRC, Flockmen, Dabas sajūtas, Fabr, Tiny Bunny, Mici, Capulus Terra un Seic.

Kuldīgas biznesa inkubatora vadītāja Līga Raituma ar lepnumu stāsta par jaunajiem uzņēmējiem un viņu idejām.

Valsts prezidents Egils Levits nogaršoja Kuldīgā grauzdēto kafiju un aprunājās ar tās gatavotāju Klāvu Šlakorcinu.

Uzzinājis, ka SIA Mīci veidošanas masa bērniem sastāv tikai no pārtikā lietojamām sastāvdaļām, Egils Levits to nogaršoja un secināja, ka šis plastilīns ir sājš. Uzņēmuma īpašniece Kristīne Volfa skaidroja: tāpēc, lai mazuli to pārāk daudz nesaēdas. Tas ir sājš, bet nekaitīgs.

ar savu pieredzi varu pabrīdināt uzmanīties. Vislielākais resurss ir paši cilvēki. Esam pieredzējuši, ka ideja var arī nebūt izcila, bet cilvēks par to deg. Esam pieredzējuši, ka pārliecība un ticība tam, ko darām, ir noteicošā.”

NOTIEK DAŽĀS DIENĀS

Starp jaunajiem uzņēmējiem bija kafijas grauzdētavas un kafejnīcas *Kursas zeme* īpašnieks Klāvs Šlakorcins (SIA *Capulus Terra*) un Aija Pušilova no SIA *Provinces*

sēta. Viņi pirms biznesa Kuldīgā pieredzi smēlušies arī ārzemēs.

A.Pušilova pēc 15 gadu prombūtnes atgriezusies un Kuldīgā izveidojusi viesu namu *Raxti*, kā arī apartamentus citviet pilsētā, izmantojusi remigrācijas programmu. „No Latvijas devāmies prom, lai gūtu praksi tūrismā,” viņa stāsta. „Esmu priedīga atgriezies dzimtajā pilsētā. Šeit piedzīvotās emocijas ir gan pozitīvas, gan negatīvas, tomēr esam šeit, bērni mācās Latvijā, nostiprina latviešu

Kuldīgas novada uzņēmējdarbības raksturojums

- Iedzīvotāju skaits (šīgada 1. janvārī): Kuldīgā – 10 863; novadā – 22 313;
- bezdarba līmenis – 6,3%;
- darbaspējīgi iedzīvotāji – 62,7%;
- reģistrēti uzņēmumi, ieskaitot z/s (13. jūlijā) – 2638.

Kuldīgas biznesa inkubatorā

- Jūlijā 98 līgumi pirmsinkubācijā, 42 – inkubācijā.
- Apgrozījums: 2018. gadā – 336 180 eiro; pērn – 695 177 eiro; šogad sešos mēnešos – 466 342 eiro.
- Radītās darba vietas: 2018. gadā – 25; pērn – 36; šogad sešos mēnešos – 38.

Desmit lielākie un eksportējošie uzņēmumi

/Lursoft dati/

SIA Stiga RM
SIA Amazone
SIA Bērzi plus
SIA Kuldīgas slimnīca
SIA Pārša
SIA HRG-lux
SIA Lāses AM
SIA Goldingen Invest
SIA Kuldīgas komunālie pakalpojumi
SIA Mežmaļi

/Biznesa inkubatora ziņas/

valodu. Biznesa inkubators bija ļoti liels atbalsts, jo viss jāsāk no nulles. Nepārzinājām neko par uzņēmējdarbību – ne nodokļu sistēmu, ne grāmatvedību.

Sociālajos tīklos paskatījies, kas Kuldīgā notiek, uzzināju par biznesa inkubatoru. Sazinājos, aizgāju uz sarunu. Man pateica, ka jābūt biznesa idejai un nodibinātai SIA. Idejas galvā jau bija, bet nelaime tā, ka pieteikšanās pēdējā diena bija pirmdienā, savukārt saruna notika ceturtdienā. Pa šīm dienām jānodibina SIA, jāsakārto dokumenti un jāaizstāv ideja. Viss arī izdevās. Līdzko iestājāties inkubatorā, izmantojām visu piedāvājumu.

Uzņēmējdarbība aizsākās ar brīvdienu māju, kurā varējām uzņemt sešus cilvēkus. Divu gadu laikā varam izguldīt jau 18. Plāni ir daudz lielāki. Ja veiksmē stāvēs blakus, drīzumā sāksim vēl lielāku projektu ar Eiropas naudu.” A.Pušilova atzina, ka Covid-19 laiks klientu bijis mazāk, bet tas ļāvis pievērsties jaunajam iecerēm.

Noklausījis stāstījumu, E.Levits uzsvēra: „Man bijusi iespēja iepazīties ar dažādu valstu birokrātiju. Faktiski nekur citur tā

nevarētu būt: ceturtdien doma par biznesu, bet pirmdien jau esat reģistrēti inkubatorā. Mēs vienmēr sūdzamies par savu birokrātiju. Tā arī ir, ka atsevišķos gadījumos tā buksē un ir uzlabojama. Bet citur Eiropas Savienībā birokrātija ir tik liela, ka tas varētu kļūt par noteicošu faktoru biznesa sākšanai Latvijā.”

MAINĀ DARBĪBAS VEIDU

Covid-19 tieši ietekmējis arī SIA *Fabr* darbību, atzina Klāvs Lepsis, kurš ražo sejas vairogius: „Iestājāties inkubatorā, pasūtījām iekārtu no Itālijas. Līdz mums tā nav nonākusi vēl tagad, bet nolēmām bez darba nesēdēt. Inkubators ļāva mainīt mērķi. Tagad jau skatāmies, kā ražojumu virzīt tālāk – eksportēt, licencēt. Vairogi tiek vienkārši štancēti – tā nav iepriekš paredzētā lāzera griešana, printēšana un frēzēšana. Atsevišķus komponentus pasūtām piegādātājiem, paši samontējam. Vairogiem ir noiets arī ārpus pandēmijas vajadzībām. Tie ir pieprasīti slimnīcās, zobārstniecībā, galdniecībā un citur. Tie veidoti ar ieceri, ka var ātri laist ražošanā jebkur pasaulē.”

Vai Venta pārvēršas par purvu?

Alberta Dintera teksts un foto

Gan Kuldīgas iedzīvotāji, gan pilsētas viesi pamanījuši, ka pēdējos gados Venta gan augšpus, gan krietni lejpus vecā tilta pamazām sāk atgādināt slapju pļavu, nevis skaisto Kurzemes upi. Kādu iespaidu aizaugšana atstāj uz zivju resursiem, un vai izeja varētu būt upes tīrīšana?

To *Kurzemnieks* noskaidroja sarunā ar valsts zinātniskā institūta *BIOR* zivju resursu pētniecības departamenta pārstāvjiem, kuri tieši pašlaik visā Ventas baseinā rīko lašveidīgo un ne tikai šo zivju monitoringu.

PAMAZĀM AIZAUG

Cik daudz lašu mazuļu Ventā ir un cik tie lieli, tiek pētīts katru gadu jūlija beigās. Tomēr zinātniekiem daudz interesantākas liekas dabisko lašupju sarakstā esošā Bārta, Saka, Durbe, Tebra, Irbe un Užava, jo tajās lašu skaits papildinās dabiski. Ventā to dara, ielaižot mazuļus no Pelču zivaudzētavas. Kā stāsta *BIOR* pētnieks Jānis Bajinskis, izpēte notiks visā Ventas baseina upju apgabalā. Viņš atzīst, ka pēdējo gadu rezultāti kļūst sliktāki – lašu mazuļu ir aizvien mazāk. Par vissliktāko atzīts 2018. gads, kad ilgstoši valdījis liels karstums, ūdens līmenis bijis kritiski zems, un tas izraisījis daudz ielaisto smoltu bojāeju.

Vēl viens iemesls ir tas, ka Venta pamazām aizaug. Jau vairākus gadus nav bijis kārtīgas ziemas un ledus, kas, pavasarī iedams uz jūru, pa ceļam sekšķāms upes vietas atīra no zālēm. J. Bajinskis Ventu pēta jau deviņus gadus un atzīst: straujātes pamazām pārvēršas par zālāju un ir jādomā, kā katru gadu paņemt reprezentatīvus zivju paraugus. Bļivums uz izpētamo laukumu kļuvis zems. „Pagājušajā gadā pa visiem pieciem upes straujteču posmiem nokērām uz vienas rokas pirkstiem saskaitāmus lašu mazuļus. Sanāca, ka uz 250–350 kvadrātmetriem ir viens vai divi. Bet Salacā, kas ir viena no lašiem bagātākajām upēm, šādā platībā to bija simtiem.”

IZMAIŅAS VĒRTĒŠANĀ

Te gan jāsaprot, ka upes aizaugšana ir tikai viens no iemesliem, kāpēc lašu mazuļu skaits Ventā krietni sarucis. Jāņem vērā arī pieaugušo zivju zveja jūrā, jo visam Baltijas lašu krājumam ir vienoti barošanās apgabali, kas vairāk atrodas jūrā pie Polijas krastiem, kur zivju plūsmas no visām upēm sajaucas. Faktiski var runāt par dažādu reģionu lašu zveju, kurā darbojas zvejnieki no Zviedrijas, Polijas un Dānijas.

Taimiņiem situācija jūrā ir labāka, jo tie vairāk uz turas tuvāk krastam, kur tos ķer piekrastes zvejnieki, bet viņu darba apjoms nav tāds kā lielajiem zvejniekiem. Kopumā ar taimiņiem, kam patīk uzturēties un nārstot mazajās upēs, situācija ir daudz labāka nekā ar lašiem. Kā piemērs tiek minētas Gaujā ietekošās mazās upes, kurās ir gana daudz mazuļu. Kā skaidro *BIOR* pētnieks Kaspars Abersons, pēdējos gados ir sākts pētāmās upes pārvērtēt, pārskaitīt straujteces un pārskaitīt, vai zivju resursi tiek uzskaitīti pareizi. „Līdz šim darījām to, kas bija standartā: uzraksta atskaiti un aizmirst. Agrāk taimiņu upēs īpaši nelīdām, bet tagad skatāmies, cik tās ir piemērotas šo zivju nārstam.”

PĒTĪJA PĒTĪŠANAS PĒC

Līdz šim Latvijā dati par lašveidīgajām zivīm ievākti tāpēc, ka to prasa daļība gan Eiropas Savienībā, gan Starptautiskajā Jūras izpētes padomē. Dati izmantoti tam, lai dalītu dažādas kvotas, bet pēdējos gados ziņas tiek vāktas vairāk pārdomāti, skatoties, lai tās nāktu no tiešām reprezentatīviem izpētes laukumiem, un tas nozīmē, ka arī dati kļūst labāki. Agrāk apskate aprobežojās ar vietām, kurām viegli var piekļūt, nu pētnieki, laužoties cauri bieziem briksņiem, nereti

Gadu gaitā Venta vietām sāk atgādināt aizaugušu, slapju pļavu. To mēģināts tīrīt 2006., 2011. un 2016. gadā.

„Nereti upju tīrītājiem pat nav īsta mērķa. Izdarīsim nezin ko, nezin kā, nezin kāpēc... Bet pēc tam parādās raksti, ka upe izglābta.”

Institūta *BIOR* pārstāvji atzīst, ka situācija ar lašu mazuļiem upē kļūst aizvien bēdīgāka.

mēdz līst iekšā tur, kur cilvēks savu kāju nav spēris. Izmaiņas sekmējis lielāks finansējums, kas ļāvis iegādāties modernāku un vieglāk pārvietojamu tehniku. Šāda taktikas maiņa sevi ir pierādījusi: ja pēta tikai zināmas vietas, dati par lašveidīgajām zivīm upēs var būt slikti, bet, ja sāk apskatīt jaunus, tie var uzlaboties.

DOMĀŠANA MAINĪS

Kā saka K. Abersons, pēdējos gados upju tīrītāji sākuši domāt ne vien par to, ka jātīra, bet arī par to, kā izpētīt, vai tas dod rezultātus. Jau pirms vairākiem gadiem ziņas par tīrītajiem posmiem sāka ievākt pirms darba un gadu pēc tā.

Pašlaik dati vēl nevar iezīmēt kopainu, jo no pirmās izpētes pagājis pārāk īss laiks. Bieži vien korektu novērtējumu nevar iegūt, jo to lūdz uzreiz pēc tīrīšanas, bet zinātniekiem upe jāizpēta arī pirms tam. Nav, ar ko salīdzināt.

„Nereti ir tā, ka upju tīrītājiem pat nav īsta mērķa,” skaidro J. Bajinskis. „Izdarīsim nezin ko, nezin kā, nezin kāpēc... Bet pēc tam parādās raksti, ka upe izglābta.”

Kā labais piemērs tiek piesaukta biedrība *Mēs zivīm*, kas darbojas Ogres un Ikšķiles pusē, ar kuru institūtam *BIOR* ir kopīgs *Latvenergo* atbalsētis projekts. Biedrības vadītājs Ivars Dubra ir darba izpildītājs, zinātnieki – pētītāji. Tur atī-

rīte upju posmi tiks pētīti četrus gadus, bet jau tagad atīrītājās vietās Pērses upē šur tur parādījušās foreles, kaut iepriekš tur nav bijušas.

Arī Ventā vajadzētu šādu tīrīšanu, bet vietas saskaņojamas ar zinātniekiem. Ja straujteces atīrīs, lašveidīgajām zivīm un ne tikai tām būs labāki nārstošanas apstākļi. Kā saka speciālisti, vietas jau ir zināmas. Ja kāds izrādītu interesi, viņi ar informāciju dalītos.

Viens veids, kā upi tīrīt, ir tāds, kādu jau izmanto Salacā. Seklo straujteču akmeņi tiek noskaloti ar ļoti liela spiediena ūdens strūklu.

Zinātnieki izpētījuši zivju resursus arī Alekšupītē no Dzirnauvu ielas līdz īpašumam L.Paegles ielā 7, jo tur paredzēts tīrīt gultni. Attēlā – lidakas mazuļi.

Venta ir tīrīta vairākkārt

■ **2006. gadā** to vēlējās darīt entuziastu grupa *LP23 Rīga*, kas nolēmusi upi atbrīvot no zālēm, novēršot strauju aizaugšanu. Nepieciešamību šī grupa pamatoja ar ārvalstu dabas speciālistu atzinumu, ka aptuveni septiņos gados gleznainās Ventas rumbas vietā būs purvs. Tur vairs nenārstos zivis un nedzīvos putni, bet ganīšies govīs. Venta aizaugot jau vairāk nekā desmit gadu, un neviens par to neuztraucoties. Tā skaidrojis projekta koordinators, ASV izglītības informācijas un testēšanas centra vadītājs Andris Purvličis.

■ **2011. gadā** notika nākamā tīrīšana lejpus rumbas. Tad darbu izmaksas tika lēstas ap 18 500 latiem. Pasūtītāja bija Kuldīgas novada dome, bet izpildītāja – *SIA L.U. Consulting*. Šis projekts paredzēja no ūdensaugiem atbrīvot nepilnus 3 ha pārsimt metru abpus Ventas rumbai. Ja starp zālēm, kas izceltas no ūdens, bija iekērušies nēģu mazuļi un gliemeži, tos atlaida atpakaļ upē.

■ **Nākamais bija 2016. gads.** Pašvaldība noslēdza līgumu ar biedrību *Ūdensaina* par Ventas straujteču reaktivāciju gan augšpus, gan lejpus vecā tilta. Toreiz, neskaitot PVN, darbs izmaksāja 20 300 eiro, un bija paredzēts strādāt 4ha vietās, kas prioritāri norādītas dabas lieguma Ventas ieleja dabas aizsardzības plānā. Mērķis – uzlabot caurteci un samazināt aizaugumu ar augstākajiem ūdensaugiem 20–30% no upes spoguļvirsmas visā darbu teritorijā, samazināt biogēnu daudzumu, uzlabot gultnes struktūru, izveidot īpaši aizsargājamo un saimnieciski nozīmīgo zivju nārstam piemērotas dzīvotnes, palielināt straujtečēm raksturīgo sugu apdzīvoto platību. Lietā likta traktortehnika, izmantotas arī sentēvu metodes, upē saauģušo zāli plaujot ar izkaptim.

■ **Ir 2020. gads.** Tīrītās vietas atkal aizaugušas. Zinātnieki teic, ka zivīm jau vienalga: kad pienāks laiks, nārstos. Jautājums – cik kvalitatīvi tas notiks. Nav noslēpums, ka lašveidīgajiem vajadzīgi tīri, oļaini gultnes laukumi, kuros var izveidot nārsta ligzdu. Ja tie aizauguši, rezultāts var būt bēdīgs, jo ikri neturas savā vietā, netiek apaugļoti.

KOPS ARĪ ALEKŠUPĪTI

Uz Kuldīgu zinātnieki atbraukuši ne vien tāpēc, lai pētītu lašu Ventā, bet arī tādēļ, lai apskatītu Alekšupītē lejpus iztekas no Māras diķa. Pašvaldība gatavojas tīrīt gultni, tamdēļ ar *BIOR* noslēgts līgums par zivju resursu izpēti.

Domes pārstāve Elīna Zile skaidro, ka iecerētais saistīts ne ar upes aizaugšanu, bet gan citu projektu. Proti, pašvaldība pārbūvē vairākas ielas, paredzot lietusūdeni savākt un novadīt Alekšupītē. Laika gaitā gultne piesērējusi un ūdenslīmenis ievērojami cēlies, tāpēc šis process ir apgrūtināts. Paredzēts tīrīt piesērējušo posmu (140 m) no Dzirnauvu ielas līdz L.Paegles ielai 7. Izrokamā grunts ir smilšu un zemes sanesums, kas izveidojušies no pērn tīrītās upes augšteces. Gultnes piesērējums ir 30–50 cm. Pirms darba saņemti ekspertu atzinumi par tīrīšanas ietekmi uz zivīm, uz īpaši aizsargājamajām teritorijām, sugām un biotopiem, par ietekmi uz pašu upi un apkārtnējiem ūdensobjektiem. Saņemti arī Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi.

MAKŠĶERNIEKA STĀSTS

Kā karpas atspēlējās vaņgotājiem

Nav noslēpums, ka ij copmaņiem, ij medniekiem sirdij tuvi ir krāšņi piedzīvojumu stāsti, kas nereti tiek pamatīgi piepušķoti. Šo stāstu dzirdēju, reiz ar medniekiem sēžot pēc veiksmīgas jaktes, kad stobri savesti pa mājām, tiek kots kuīļa pauts un cilāts pa kādai šnabja glāzītei.

Viss noticis neilgi pirms Jāņiem. Kādam saimniekam bijusi paredzēta kārtīga svinēšana, jo ciemos pieteicies brangs pulks attālu radu, ar kuriem tas sen neesot ticis un kuri savā turībā esot gana lielīgi. Sācis domāt, ko lai ceļ galdā, lai radus pārsteigtu. Viss jau bijis labi, izņemot ideju, ka cienastā ļoti labi iederētos kūpinātas karpas. It kā jau varētu nopirkt, bet nav grībējies par zivīm izdot bargu naudu. Par laimi, satikts paziņa, kurš teicies pazīstam kādu vīru, kuram esot paliels diķis, tajā – brangas karpas, bet, tā kā diķa īpašniekam ir tuvas attiecības ar zaļo pūķi, par diķa uzturēšanu un zivīm viņam esot maza daļa. Par vienu šnabja pudeli visu varēšot sarunāt.

Tā arī notiek. Aizbraukuši un lūkojuši, kas diķī ar karpām notiek. Jā, ir. Saulītē labi redzams, kā tās pa ūdens virsmu ņemas, dažs labs eksemplārs, kā tautā saka, ir kā brangs suķis. Labi. Vīri sameklē kārtīgu tīklu un airē iekšā diķī. Lieliek tīklu, bet no rīta slinkums braukt pēc loma. Sākuši šūkot, kā lai karpas piespēji ātri skriet tīklā iekšā. Izdomājuši. Airēs ar savu padomijas laikos ražoto pūšļa laivu, klapēs pa ūdeni ar ariem un baidīs zivis tīkla virzienā. Sacīts – darīts. Abi ieairē zālēs, kuru priekšā novilkts tīkls. Sāk dauzīt pa ūdeni un redz, kā zivju bars tiešām metas peldēt tīklā. Vīri jau sāk priecāties, jo pamana, ka arī zvejas rīks sašūpojas, tas nozīmē, ka karpas tajā ieskrējušas. Bet te biedētāji redz, ka karpu bars pēkšņi mainījis virzienu un baisā ātrumā peld uz viņu pusi. Kad teju pa pašu ūdens virsmu zivis sasniegušas laivu, tajā sēdošajiem tās esot pamatīgi nozilinājušas dibenu, jo abi sēdējuši uz gumijas grīdas –

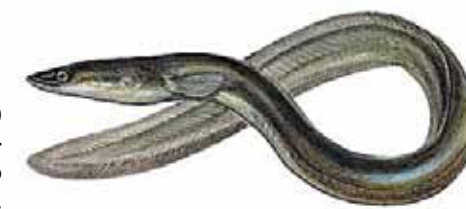

nekādu soliņu nav bijis. Turklāt tā, ka abi savārojušies un attapušies līdz padusēm ūdenī. Nekas cits nav atlisis, kā šķendējoties līst no ūdens laukā un vilkt līdzi laivu. Kā vēsta stāsta nobeigums, vīri pēc loma tomēr atbraukuši nākamās dienas rītā, un Līgo svētku galdu tomēr rotājis pāris svaigi kūpinātu un gaužām gardu karpu.

Alberts Dinters, Ineses Slūkas zīmējums

VAI ZINI?

Eiropas zutis

Eiropas zušu (*Anguilla anguilla*) skaits pēdējo 30–40 gadu laikā samazinājies par 95–99%, un tas šo sugu padara par īpaši apdraudētu.

Zuši ir ceļotāzivis, un Eiropā tie sastopami gan saldūdeņos, gan jūras piekrastē (t.sk. Baltijas jūrā un Rīgas līča piekrastē).

Sargasu jūra ir vienīgā vieta pasaulē, kur Eiropas zuši nārsto. Zinātnieki pagaidām precīzi nezina, kas ir tie vides apstākļi, kuru dēļ zušiem jādodas no 4000 līdz 7000 kilometru garajā ceļojumā. Tie nārsto tikai vienu reizi mūžā, ienirstot jūras dzelmē līdz pat 600 m dziļumā, kur iznērš gandrīz deviņus miljonus ikru, bet pēc tam iet bojā. Golfā straušes nestie kāpuri nokļūst pie Eiropas krastiem, kur tie tālāk migrē uz iekšzemes ūdeņiem, lai turpinātu augt un attīstīties. Pēc 10 – 20 gadiem, kas pavadīti, barojoties saldūdeņos, zuši dodas atpakaļ uz Sargasu jūru.

Dzīves laikā zutis sastopas ar tādām cilvēka darbības radītiem izaicinājumiem kā pārzveju, jūru un saldūdeņu piesārņojumu. Hidroelektrostaciju dambji un citi šķēršļi uz upēm aizsprosto migrācijas ceļus, neļaujot nokļūt ūdeņos, kurus suga vēsturiski apdzīvojusi. Stikla zušu augstā tirgus cena tos padara par pievilcīgu zvejas objektu.

Ir izplatīts viedoklis, ka, ēdot zušus, kas nāk no audzētāvām, nekāds ļaunums sugas izdzīvošanai nevar tikt nodarīts. Bet svarīgi atcerēties, ka cilvēks vēl nav iemācījies zuti mēklīgi pavairot. Audzētavas tikai izaudzē mazuļus (stikla zušus), kas noķerti savvaļā.

Eiropas zutis ir iekļauts Starptautiskās Dabas un dabas resursu aizsardzības savienības Sarkanajā grāmatā. Nēmot vērā krājumu kritisko stāvokli, Eiropas Savienībā un arī Latvijā kopš 2009. gada ir pieņemts nacionālais zušu krājuma pārvaldības plāns, kas paredz stikla zušu un mazuļu ielašanu tikai tajās ūdenstilpēs, kas savienotas ar jūru. Lai gan arī Starptautiskā Jūras izpētes padome iesaka zušu zveju samazināt vai pilnībā pārtraukt, speciāli zvejas vai maksšķerēšanas ierobežojumi papildus pasārežējiem plānoti netiek.

Nolūkā šo noslēpumaino sugu pasargāt no izmiršanas Pasaules Dabas fonds aicina sabiedrību izvēlēties alternatīvas ne tikai Eiropas zutim, bet arī citām šīs dzimtas zivīm: Amerikas zutim jeb *Anguilla rostrata* un Japānas zutim jeb *Anguilla japonica*.

(Sagatavots pēc Pasaules Dabas fonda informācijas)

RECETES

Katrina Spulenicē-Aišpūre, uztura speciāliste

Zivs virtuvē

Svaiga, pašu gatavota zivs vienmēr ir garšīga. Tas ir arī labs veids, kā paēst veselīgi. Neaizmirstiet to pasniegt ar svaigiem salātiem un piedevām, piemēram, rīsiem. Labu apetīti!

BREKSIŠ KĻIPOKA UN MEDUS MARINĀDĒ

Vajadzēs: 1–1,5 kg brekša, ķiploka galviņu, 1 ēd.k. medus, sāli, piparus, olīveļļu, baltos un rozā piparus, rīvmaizi.

Kā pagatavot. Breksi pa muguru pārgriež uz pusēm, atver vājā un iztīra vēderu. Zivi nevajadzētu skalot ar ūdeni – pēc tīrīšanas to noslauka ar papīra dvieļi. Bļodīnā ielej ēdamkaroti olīveļļas, pievieno tikpat medus un 3–5 spiestas ķiploka daiviņas. Pieliek arī pāris ķiploku daiviņu, kas sagrieztas rīpiņās, un nāža galu svaigi maltu melno piparu. Ar šo marinādi zivi iesmērē un atstāj uz 20 minūtēm.

Cepešpannā iekļāj cepamo papīru un iesmērē ar eļļu. Liek virsū zivi ar zivīnām uz leju. Pārkausa ar baltajiem un rozā pipariem, uzkaisa nedaudz rīvmaizes. Cep cepeškrāsnī 180 grādos apmēram 50 minūtes. Ilgums ir atkarīgs no zivs izmēra. Pēc izņemšanas breksim uzkaisa sāli. Uz šķīvja pasniedz veselū, klāt ēd svaigus salātus.

Kad vairs nav jācīnās vienam

Ceturtdaļa cilvēku Eiropā gada laikā saskaras ar psihiskās veselības sarežģījumiem. Ja dzīvē viss kārtībā, saslimšanas risks ir mazāks, taču tas nenozīmē, ka saslimt nav iespējams.

Veselības ministrija pašlaik rīko kampaņu *Viss ir Norm.a*, kur vienu gadu ik mēnesi tiks atklāts viena cilvēka pieredzes stāsts par ikdienu kopā ar kādu psihisko saslimšanu vai tās simptomiem. Viens no mērķiem ir palīdzēt dažādas saslimšanas atpazīt un mudināt laikus meklēt palīdzību.

12 cilvēku videosižetos internetā stāstīs, kā tas ir – sadzīvot ar depresiju, nesuicidālu paškaitējumu, narkotiku un alkohola atkarību, anoreksiju, robežstāvokļa personības traucējumiem, bipolāri afektīvajiem un šizoafektīvajiem traucējumiem, demenci, mācīšanās traucējumiem, uzmanības deficītu, hiperaktivitāti un garīgo atpalicību.

Kampaņā *Viss ir Norm.a* tiek uzsvērts, ka katrs cilvēks un viņa stāsts ir atšķirīgs – ne vienmēr saslimšana izpaužas vienādi. Pats svarīgākais ir atpazīt brīdi, kad pats vairs nespēj situāciju kontrolēt, un lūgt palīdzību.

Par to vairāk runājam

Problēmas bijušas vienmēr, taču mūsdienās par tām daudz vairāk runājam.

Kuldīgas psihiatre Ruta Lūciņa skaidro: „Ir daudz vairāk speciālistu dažādās psiholoģijas jomās un medicīnā, tādēļ šķiet, ka ar šīm problēmām saskaramies biežāk. Cilvēki ir atklātāki – paši stāsta par savu pieredzi, meklē risinājumus, sabiedrībā mazinās stigma saistībā ar psihiatrijas jautājumiem.”

Kuldīgas 2. vidusskolas psiholoģe Dace Giela skaidro, ka arī pusaudžu vecumā šādas problēmas bijušas visos laikos: „Tomēr tām ir tendence pieaugt. Iemesli var būt visdažādākie, sākot ar mūsu straujo dzīves ritmu un lielo aizņemību, kas liedz signālus laikus pamanīt.”

R.Lūciņa apstiprina, ka ātrais dzīves temps un informācijas plūsma ietekmē jebkura cilvēka psihi. Kādam var būt grūtības straujas pārmaiņas pieņemt un šādam ritmam pielāgoties, un tas rada pastāvīgu stresu. Savukārt tāds ilgstošs stāvoklis var pamudināt izmantot atslābinātājus, atkarību veicinošas vielas: narkotikas, alkoholu. Ilgs stress rada izmaiņas smadzeņu neiroķīmiskajos procesos, kas savukārt var izraisīt psihiskus traucējumus.

BĒRNĪBAI LIELA NOZĪME

Cilvēka psihe bērnībā ir viegli ietekmējama, un šajā laikā piedzīvotais var būtiski ietekmēt dzīvi pieaugot. „Psiholoģiskā veselība ir cieši saistīta ar apstākļiem bērnībā: kādas ir attiecības ģimenē, cik daudz mīlestības un drošības ir starp bērnu un vecākiem, vai attiecības ir cieņas un sapratnes pilnas, vai tiek ievērotas bērna vajadzības,” skaidro daktere R.Lūciņa.

Smags posms psihes attīstībā ir pusaudžu vecums. D.Giela stāsta, ka daudzās fiziskās un psihiskās pārmaiņas pubertātes laikā rada jauniešiem neizpratni par savām izjūtām: „Tas rada sekas pašsajūtā, sevis izpratnē un reaģēšanā uz apkārtējo pasauli. Bieži ir emancipācijas tieksme, kad jaunieši vēlas, lai ar viņu nerunā kā ar bērnu, bet izturas kā pret pieaugušo. Šajā posmā ir svarīgi būt pieņemtam, saprastam, jo bieži ir sajūta – „mani neviens nesaprot”. Ja rodas iekšējs konflikts, tas var novest pie skumjām vai agresijas, biežām garastāvokļa maiņām it kā bez redzama iemesla.”

Pusaudžiem autoritātes mainās no pieaugušajiem uz vienaudžiem, tādēļ viņi mēģina veidot

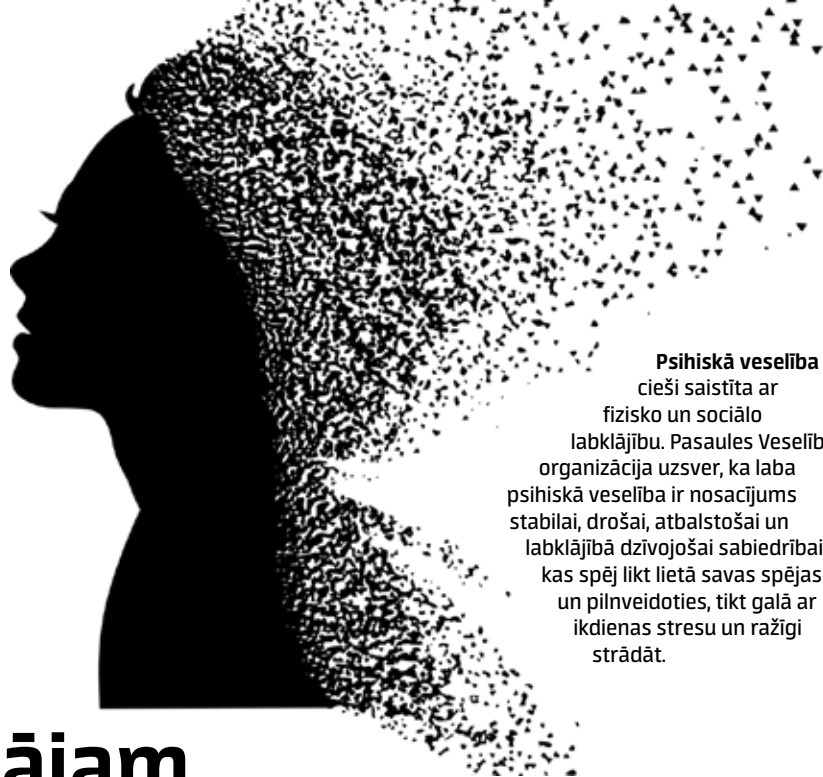
dziļākas attiecības viens ar otru, daloties noslēpumos un atklājot ko personisku. Arī attiecības ir svarīgas. Bieži piedzīvots sarūgtinājums un pirmās vilšanās, un tas var atstāt sekas uz psihi.

„Mūsdienās par svarīgu socializēšanās platformu kļuvis internets, un diemžēl tam sekas ir nopietnākas nekā iepriekš. Pieaugušajiem jābūt modriem, izskaidrojot un netieši kontrolējot, bet arī, blakus esot, jāsaprot, jāspēj mierināt un palīdzēt grūto brīdi pārvarēt. Ja vecāki ciešu emocionālo saikni ar bērnu izveidojuši jau bērnībā, var cerēt, ka arī pusaudzis tiem uzticēsies,” mudina D.Giela.

ATPAZĪT SIMPTOMUS UN PĀRVARĒT KRĪZI

Kampaņā speciālisti aicina pievērst uzmanību cilvēkiem sev blakus. Ja kādam ilgāk par divām nedēļām ir nomākts garastāvoklis, skumjas, pazemināta enerģija, nogurums, trauksme, miega vai ēšanas traucējumi, ieteicams doties pie ģimenes ārsta, psihologa vai psihiatra, lai noteiktu, vai tā nav depresija. Tāpat jārikojas, ja jūtama pastiprināta uzbudināmība, agresija, vēlme norobežoties vai ir novērota jebkāda netipiska uzvedība, kas var liecināt par psihiskiem traucējumiem. Vecākiem jāatpazīst, kad bērns vai pusaudzis saasināti reaģē tāpēc, ka viņa noris pašam nesaprotami procesi, un kad tam jau ir cita negatīva ievirze. „Pusaudža psihe vēl nav nobriedusi. Trūkst iemaņu savas grūtības izpaust apzināti un vārdiski un prasmes risināt konfliktus. Tādēļ vajadzīgs pieaugušais, kurš mēģina kopā palūkoties uz viņa pārdzīvojumiem. Galvenais ir nevis kritizēt, bet gan atbalstīt arī pusaudža *tumšo pusi*, palīdzēt saprast paša emocijas. Šajā vecumā emociju spektrs ir ļoti plašs: no depresijas iezīmēm līdz nopietnai agresijai vai pašnāvībai,” paskaidro D.Giela. Bez vecākiem atbalstu var meklēt pie skolas psihologa vai klases audzinātāja.

Ja netipiskas pazīmes ievērojam tuvam cilvēkam, daktere R.Lūciņa iesaka nebaidīties un rīkoties: „Nevajag no šī cilvēka novērsties – vajag mēģināt iedrošināt meklēt palīdzību, sniegt atbalstu. Jāmeklē psihologs, jākonsultējas, problēma jārisina ar vispiemērotāko metodi: psihoterapiju, smilšu terapiju vai pat medikamentozu ārstēšanu, ja speciālisti to iesaka. Bērna gadījumā psihologa konsultācijas vajadzēs arī vecākiem.”

Psihiskā veselība cieši saistīta ar fizisko un sociālo labklājību. Pasaules Veselības organizācija uzsver, ka laba psihiskā veselība ir nosacījums stabīlai, drošai, atbalstošai un labklājībā dzīvojošai sabiedrībai, kas spēj likt lietā savas spējas un pilnveidoties, tikt galā ar ikdienas stresu un ražīgi strādāt.

- Meklējot palīdzību, vispirms jādodas pie ģimenes ārsta.
- Krīžu un konsultāciju centrs *Skalbes*: tālr. 67222922, 27722292.
- Pusaudžu resursu centrs: tālr. 29164747.

Palīdzība Kuldīgā:

- **Ilze Sedliņa**, psiholoģe, psihoterapeite, tālr. 20363939;
- **Guna Čače**, psiholoģe, psihoterapeite, tālr. 29605119;
- **Ruta Lūciņa**, psihiatre, narkoloģe, tālr. 29521199.

Palīdzība Skrundā:

- **Inga Pumpuriņa**, psiholoģe, tālr. 29726237;
- **Rita Goldmane**, sociālā darbiniece, tālr. 29657347.

Elzas stāsts

Būt depresīvam nav stilīgi

Kuldīdzniece Elzai ir tikai 19 gadu, bet jau gadu meitene cīnās ar depresiju.

NEGAIDĪJA, KA KĀDS PALĪDZĒS

Saspīlētās attiecības ar audžumāti un situācija ģimenē radījusi lielu spriedzi: „Aizgāju no viņas ar bāriņtiesas palīdzību, un tur piedāvāt psihologu ir standarta procedūra. Pati sapratu, ka tas, kā jūtos, ko domāju, nav īsti labi, bet pati netiku galā. Izstāstīju visu savai psiholoģei. Testos pēc pazīmēm un manis sacītā tika noteikta diagnoze – vidēji smaga depresija. Tas mani nedaudz pārsteidza, jo negaidīju, ka kāds palīdzēs. Esmu pieradusi pie nievājošās attieksmes, kad visu laiku saka: tas ir tikai galvā, tas nav nopietni.”

Viņasprāt, cilvēkiem ir ļoti grūti atklāties un par savām izjūtām stāstīt tieši tāpēc, ka daudzi to neuztver nopietni. Visbiežāk kāds, kam radušās psiholoģiskas problēmas, jūtas bezspēcīgs, un apkārtējo attieksme to tikai apgrūtina.

Kampaņas rīkotāji uzsver: ikvienam jāapzinās, ka sadzīvot ar šķēršļiem būs jāmācās pašam un pārmaiņas ir ciklisks process, kas prasa laiku un darbu ar sevi. Elza dalās pieredzē: „Man palīdzēja sarunas ar psiholoģi, kura bija ļoti jauka un saprotoša. Protams, nācās ārstēties arī ar dažādiem medikamentiem un saskarties ar lieliem izaicinājumiem, jo ārstēšana ir sarežģīta. Bija klasesbiedrene, ar kuru varēju atklāti par to runāt, un, protams, skolotāji, kuri par situāciju zināja, bija pretimnākoši. Man ir labi draugi ārpus skolas, un sarunas un laika pavadīšana ar viņiem bija

kā daļa terapijas.”

Meitenei ļoti palīdzējusi vēlme atveseļoties, un, ja tādas nebūtu, iespējams, situācija būtu daudz smagāka. Viņasprāt, vienaudži situācijas nopietnību neizprot un uzskata, ka būt depresīvam ir pat stilīgi: „Pārsvārā negatīvās emocijas, ar kurām neilgā laikā cilvēks nespēj tikt galā, viņi publiski dēvē par depresiju, bet tas ir ļoti nepareizi. Depresija nav tikai vārds – tas ir slimības apzīmējums. Tas ir stāvoklis, kurā vajag profesionālu palīdzību, kad pats vairs netiec galā.”

IEPAZĪT SEVI UN PIEŅEMT

„Galvenais ieguvums, kad tiek lūgta palīdzība, ir apziņa, ka vairs nav jācīnās vienam, ka ir cilvēks, uz kura profesionālo viedokli var paļauties,” secinājusi Elza. Ļoti svarīgi ir atrast uzticības personu, kā arī savā līdzcilvēkā laikus pamanīt simptomus. Dažkārt situāciju var atrisināt ar sarunu, tomēr, jo ilgāk problēma tiek ignorēta, jo grūtāka būs atveseļošanās.

Psihiatre R.Lūciņa uzskata, ka ir svarīgi psiholoģijas jautājumus sevi izglīt: lasīt grāmatas, apmeklēt lekcijas, seminārus vai meklēt informāciju internetā. Tas daudz vairāk ļaus sevi izprast un palīdzēt gan sev, gan citiem: „Vajag dzīvot dzīvi šeit un tagad, savas izjūtas apzināties, prast tās izpaust, atrast dzīvei jēgu, mīlēt sevi un citus. Bet, ja tas neizdodas, tad meklēt speciālistu, kas palīdzēs sevi iepazīt un pieņemt vai arī kādus uzvedības modeļus mainīt.”

„Ilgstošs stress rada izmaiņas smadzeņu neiroķīmiskajos procesos, un tas savukārt var izraisīt psihiskus traucējumus.”

Dzīvojuši saskanīgi, nu būs oficiāli

„Divdesmit gadu kopā esam dzīvojuši saskanīgi, ceram vēl vismaz tik daudz nodzīvot,” atzina Velta Šneidere un Augusts Valdmanis, tikko oficiāli mijot laulības gredzenus. Gan Veltai, gan Augustam ir jau pāri 85.

Laulību reģistrācija notika pāra tagadējā dzīvesvietā Durbes novada Tadaikos, bet kāzu svinības – Kuldīgas viesu namā *Raxti*, jo Veltas meita un mazmeitas ir snēpelnieces un latviski iekārtotās mītnes īpašnieces draudzenes. „Nezinu citu tik jauku vietu Kuldīgas apkaimē tādām svinībām,” teica Inese Olštreina – Veltas meita.

Iepriekš katram bijusi sava ģimene. Kad bērni izauguši, abi sagājuši kopā. Sievai – meita, vīram – divi dēli, ir pulciņš mazbērnu, par kuriem domāt un parūpēties. „Nu jau tik ilgs laiks kopā būts. Nolēmām, ka beidzot taču attiecības jānokārto oficiāli,” tā Veltas kundze. „Bērni arī mudināja sareģistrēties. Nedomāju, ka kaut kas tādēļ mainīsies. Mums jau sen ir kopīgas intereses. Patīk spēlēt dambreti. Sports patīk – tagad jau gan varam tikai skatīties. Dziedāt patīk. Mūsu ansamblis *Mežābele* tik skaisti sveica kāzu dienā! Mums ir dārziņš, kur abi rušināties un pašu galdam daudz izaudzējam. Nav, par ko sūdzēties.”

Augusta kungs pilnībā piekrīt sievas teiktajam: ja reiz kopā dzīvo, tad kopā tiešām jābūt arī ikdienā, ne tikai svētkos. Tad viens otru var labāk saprast un sadzīvot. „Dokumenti kādreiz jānokārto,” nosmej omulīgais pāris. Savukārt viesi – tuvākie radnieki – bija priecīgi par iemeslu tādai jaukai tikšanās reizei.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Velta Šneidere un Augusts Valdmanis kopā nodzīvojuši jau 20 gadus, bet kāzu dienā vienlaikus jutās gan kā pieredzējis, gan kā jaunlaulāto pāris.

SARUNA AR JUBILĀRI

Ik gads nes piedzīvojumu

Kuldīdznieces Daigas Rozevskas pēdējie četri gadi aizvadīti bibliotēkā, savukārt brīvo laiku viņa piepilda, darbojoties Tautas tēlotājas mākslas studijā *Kuldīgas palete* un plenērus uzņemot piemājas dārzā. Daiga bijusi bibliotekāre Priedainē, bet kopš februāra strādā Kuldīgas galvenajā bibliotēkā.

AŠĀS IDEJAS UN IZBRAUCIENI

Jau ienākot sētā, jūtama mākslinieciska aura. „Kādā brīdī iešaujas prātā doma, un gribas to realizēt,” stāsta jubilāre. „Arī ar māju tā bija. Kamēr traktorīņš raka tranšeju ūdensvadam, teicu vīram, vai nevar pie viena izrakt pamatus piebūvei. Vīrs teica, lai eju spraut mietiņus. Viss šeit ir mūsu pašu rokām veidots, būvēts, te velti akmeņi, stādīts un pārstādīts. Tagad puķu dobes samazinu, bet pirms vairākiem gadiem te bija kā botāniskais dārzs.”

Daiga mācījusi Kuldīgas 1. vidusskolā un Latvijas Universitātē studējusi Ekonomikas fakultātē: „Pēc profesijas esmu grāmatvede ekonomiste. Man tas viss nepatika, bet tur ieguvu ļoti daudz draugu, kas saistīti ar tūrismu. Divreiz gadā braucām kāpt kalnos – vasarā tāpat, ziemā ar slēpēm. Tiekamies katru gadu citā vietā. Tikko atbraucu no ciemošanās Ogrē. Citreiz braucam ar laivām, ar riteņiem, ejam pārgājienos.” Mīļākais bijis ceļojums uz Skotiju, kur kopā devušies viņas bērni, mazbērni un māsa ar ģimeni. „Bijām 11 cilvēku. Noīrējām auto. Mums ieteica paisuma laikā braukt skatīties delfīnus. Patiesi no krasta varēja tos redzēt ļoti tuvu. Fantastisks skats!”

MĀKSLAI VAJAG MIERU

Kad nomiris vīrs, Daiga ar meitu reiz

Daigai Rozevskai vienmēr patīcis kaut ko radīt, un četrus gadus viņa darbojas studijā *Kuldīgas palete*.

aizgājušas uz mākslas plenēru: „Es pat nezināju, kas tā *Kuldīgas palete* tāda ir. Sadraudzējāties ar meitenēm, un 2016. gadā sāku nopietni darboties.” Kopš tā laika uzgleznotas daudzas gleznas. Pie sienas tās netiek kārtas, bet, lai nekrātos kaudzē, visbiežāk dodas uz jaunām mājām. Šobrīd mīļākā glezna ir pēdējā – *Slidas*. Tā kā Daigai ir omulīgs dārziņš un plaša lapene, šeit tiek rīkoti studijas plenēri.

Dažkārt cilvēki lūdzot uzgleznot ko konkrētu, bet tas ir sarežģīti, jo iznākums nav zināms. Reiz draudzenes vīrs palūdzis

sievas kontūru saulrietā. „Sanāca kuriozs. Kad glezna jau bija pie sienas, draugs, kurš fotografē, pajautājis, kādā tehnikā tā bilde ir fotografēta,” par komplimentu smejas autore.

„Kopš sāku strādāt, brīžiem gleznot ir jāpiespiežas, jo daudz brīva laika nav. Man vajag, lai ir miers, lai apkārt viss sakārtots. Ja redzu, ka nav nopļauta zāle, tas jādzirda vispirms.”

Ģimēnē visiem patīk kaut ko veidot pašu rokām. Arī trīs bērni Uldis, Baiba un Klāvs ir radoši: „Esmu taisījusi salmu cūkas, meita – folija dzērves, vecākais dēls – vienradzi no putuplasta.” Kārtīgā ziemā sētā bijušas pat sniega skulptūras: lāči, briedis un stīrnas.

SVIN AR PĀRSTEIGUMIEM

15. augustā Daiga svinēs 58. dzimšanas dienu. Studiju gados kalnu tūrisma biedri sagatavojuši pārsteigumu: „Kaukāzā tai laikā ziedēja rododendri. Visi, tos saplūkuši, mani sveica. Kad mani meta gaisā, es tos izbārstīju.” Bet ģimenei patīk pārsteigt ar aktīvām nodarbēm – bijušas gan izjādes, gan lidojums ar mazu lidmašīnīti. „Esmu lidojusi arī ar deltaplānu. Kuldīgā filmēja kādu filmu. Vīrs izdomāja iet uz apbraucamā ceļa palīgā stopēt mašīnas, lai tie var pacelties. Sarunāja, lai mani izvīzina. Atveda mani tepat vīrs mājās. Fantastisks pasākums!” *Kuldīgas paletes* biedri reiz noorganizējuši, lai viņu izvīzina ar motociklu.

Viesus jubilāre speciāli neaicinot. „Parasti ņemu atvaļinājumu, saפוšu māju, un tad dzimšanas diena gadās trīs dienu garumā. Piebrauc vieni, otri,” smeij Daiga un nosaka, ka šogad droši vien būšot tāpat.

Elisas Rudzītes teksts un foto

STĀRĶA VĒSTIS

3. augustā piedzimst 300. mazulis

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 30. jūlija līdz 5. augustam piedzimušas sešas meitenītes un pieci puikas. Viņu starpā ir mazais Aleks – 300. šogad te dzimušais mazulis.

Aleks pasaulē nācis 3. augustā. Ģimenei no Kalvenes šis ir pirmais bērniņš. Zēns piedzimis 53 cm garš un svēris 3,69 kg. Slimnīca mazulim dāvājusi siltus zābaciņus, koka grabulīti un Imanta Ziedoņa grāmatu *Lāča Andreja pasakas*.

Pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Sabīne, Greisa, Karolīna, Adelīna, Estere, Odrija Olivija, Toms, Ernests Markuss, Damians un Krišjānis.

Līdz 4. augustam Kuldīgas slimnīcā sagaidīti 154 zēni un 148 meitenes. No visiem bērniņiem divi ir dvīņu pāri – divi brālīši, kā arī māsiņa un brālītis. Jaunākajai māmiņai šogad bijis 15 gadu, bet brašākais mazulis svēris 4,83 kg.

ATTIECĪBAS

Mijiedarbībā jāiegulda diezgan daudz

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Kāpēc cilvēki mēdz otrā klausīties, bet nedzirdēt? Vai tāpēc, ka otram tas nav interesanti, vai tur ir vēl kādi cēloņi?

Domāju, ka tam var būt dažādi iemesli. Viens ir tas, ka pārsvarā grūtāk ir ļauties nezināmajam, būt pozīcijā, kad toni, tempu un saturu nosaka kāds cits. Vieglāk un drošāk ir neapzināti situāciju kontrolēt pašam. Kad klausāties, tad savā ziņā ļaujieties, lai tas otrs mūs ievēd savā domu, izjūtu un piedzīvotā pasaulē. Ne vienmēr ir viegli tur doties. Tad mēs turamies *pie sevis*. Domājam neapzināti, kā atgūt kontroli pār situāciju. Palielam savās izjūtās, pārdzīvojamos, domās.

Otrs iemesls varētu būt tas, ka klausoties mums otram patiesībā ir diezgan daudz jādod: sava uzmanība, neviltoja interese, iedziļināšanās. Mēs it kā neko nedarām – vienkārši klusējot klausāties. Bet, lai patiesām dzirdētu, emocionālā ziņā mijiedarbībā ir jāiegulda diezgan daudz. Pretējā gadījumā ārēji izskatās, ka klausāties, bet patiesībā atkal palielam *pie sevis* – domās esam pie savām lietām un sev svarīgiem jautājumiem. Ieguldīt enerģiju citos ne vienmēr ir viegli. Turklāt ne visi mums, iespējams, šķiet interesanti tik lielā mērā, lai tērētu enerģiju iedziļinoties. Savukārt, ja kaut kas mūs patiesām interesē un mēs to tiešām mīlam, tad ieklausīšanās un dzirdēšana notiek viegli, dabiski.

Vēl viens iemesls varētu būt tas, ka otra sacītājam neapzināti saskatām sev sāpīgas tēmas, nepieņemamas tēmas vai izjūtas, nepatīkamus jautājumus. Tādā gadījumā nedzirdēšana ir kā aizsardzības mehānisms.

VIEGLATLĒTIKA

Kuldīgai divi Baltijas čempioni

Nupat par Baltijas čempioniem vieglatlētikā kļuvuši Kuldīgas novada sporta skolas pārstāvji Aleksis Gailītis un Ralfs Zazerskis.

Aleksis U16 grupas sacīkstēs Ogrē uzvarējis trīssoļlēcšanā ar lielisku personīgo rezultātu – 13,52 m. Iepriekšējo viņš labojis par 73 cm. Lai šajās sacensībās nokļūtu, bija jāizcīna vismaz otrā vieta Latvijas čempionātā, un tas kuldīdzniekam arī izdevies. „Uzvara Baltijas čempionātā ir mans lielākais panākums,” saka A.Gailītis. „Sākumā mazliet kļūdījies savā markā – patinu par desmit pēdām uz priekšu, un bija diezgan sarežģīti trāpīt, bet ar pēdējiem lēcieniem tas izdevās.” No sešiem mēģinājumiem Aleksim uzvaru atnesis tieši pēdējais lēcienis.

Puiša trenere Ieva Skurule skaidro, ka apgūt trīssoļi sākuši šogad. Alekša disciplīnas ir barjerskrēšana un tāllēcšana. „Viņš skrējis arī 300 metrus un sprintu. Kad mācījās 3. klasē, Latvijā uzvarēja par sevi divus gadus vecākus konkurentus. Latvijas izlasē aizbrauca uz sacensībām Polijā.” Par Aleksi viņa saka: „Ir mērķtiecīgs, motivēts, sportiskajā ziņā audzis. Prieks strādāt!”

Savukārt Ilzes Stukules audzēknis R.Zazerskis par Baltijas čempionu U18 grupā 110 m barjerskrēšanā (14,68) kļuvis Igaunijas pilsētā Pērnāvā. „Bija laba atmosfēra, labi konkurenti – viss sanāca, kā gribēju. Vienīgi rezultāts varēja būt vēl labāks, bet ar padarīto esmu apmierināts,” par startu saka Ralfs. „Lietuvieši varbūt nebija tik stipri, bet igauņi gan bija ātri. Finišā ieskrējām kopā, un rezultāts visiem bija līdzīgs.” Arī pērn Ralfs startējis Baltijas čempionātā un toreiz barjērās palicis ceturtais: „Nebija tik daudz pieredzes.”

Pērnāvā U18 grupā startējuši vēl trīs kuldīdznieki. 3000 metros bronzas medaļu izcīnījis Lauris Grīniņš (9:15,77), viņam arī 6. vieta 1500 m (4:20,84). Kārtslēkšanā 4. vieta Nikam Maulim (3,60 m). Robertam Sorokinam 4. vieta lodes grūšanā (15,83 m) un 5. vieta diska mešanā (44,43 m).

Latvijas izlasei komandu cīņā arī šogad uzvara.

Inta Jansone

Ilzes Stukules arhīva un autores foto

Kuldīgas vieglatlētam Aleksim Gailītim vingrinājumus rāda trenere Ieva Skurule.

Apbalvošana Igaunijā. Par Baltijas čempionu 110 metru barjerskrēšanā kļuvis Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Ralfs Zazerskis.

SPORTA SPĒLES

Skrundā skrien, met un pārbauda izturību

Mirkļi no sacensībām plankiņā.

Skrundas vidusskolas sporta bāzē 11. atklātajās vasaras sporta spēlēs sacentušies 108 dalībnieki, un vieglatlētikas disciplīnās laboti rekordi.

Jaunu rekordu šķēpmešanā vīriešiem uzrādījis Oskars Kožarenoks (46,95 m), 100 m skrējienā sievietēm – Ieva Dorbe (13,93), vīriešiem – Renārs Šeflers (11,58).

Šogad atklāšanā valsts karogu pacēlis skrundenieks, BMX braucējs Niks Rožukalns. Viņš ir piecārtējs Latvijas čempions un pasaules čempionāta 2. vietas ieguvējs.

Spēkiem mērojušies arī Skrundas novada pagastu pārvalžu darbinieki – stafetē pārbaudīta viņu veiklība, atjautība un zināšanas par vietējiem sportistiem. Te uzvaras lauri Skrundai, 2. vieta Nīkrāce, 3. – Rudbārži.

Sintijas Kamparas arhīva foto

Pirmās vietas ieguvēji

Dartā Renārs Šeflers (Skrunda, 88 p.), Iveta Rozenfelde (Skrunda, 76 p.).

Šķēpmešanā Oskars Kožarenoks (Skrunda, 46,95 m), Dana Bukša (Rīga, 21,54 m).

Lodes grūšanā Valdis Kalns (Kurmāle, 10,52 m), Ineta Jensenā (Skrunda, 7,62 m).

100 m Renārs Šeflers (Skrunda, 11,58), Ieva Dorbe (Kuldīga, 13,93).

3000 m Markuss Matīss Zommers (Skrunda, 12,56).

1500 m Anna Kožarenoka (Skrunda, 5,48).

Tāllēcšanā Miks Arums (Saldus, 5,58 m), Ieva Dorbe (Kuldīga, 4,42 m).

Basketbola soda metienos Linards Šeflers (Skrunda, 10/10), Krista Kauliņa (Kuldīga, 7/10).

Plankiņā Raimonds Ukavics (Liepāja, 4,43), Anete Tuleiko (Skrunda, 4,00).

Strītbolā šodien nebūs (Markuss Matīss Zommers, Linards Šeflers, Dāvis Stepanskis, Aigars Eglītis).

Pludmales volejbolā Lauris/Aigars (Lauris Svārs, Aigars Eglītis), L&L (Linda Broliša, Laura Keita Danenberga). Piedalījās 22 komandas.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Arī šoreiz smiltis pa gaisu

Kuldīgas atklātajā pludmales volejbola čempionātā U12, U14 un U16 vecuma grupā aizvadīti kārtējie posmi, un tajos sacentušies desmitiem komandu.

U12 grupā piedalījušās 15 komandas meitenēm un astoņas zēniem. Meitenēm par līderēm kļuvusi Liepājas vienība *Liepziēdi* (Elīze Leitāne, Alise Bogdane, Līza Šarakova), 2. vietu izcīnījusi komanda *Kuldīga 32* (Meldra Astiča, Marta Pavlovska, Elīza Marisa Vītolīņa), trešo – *Aizputes sīpoliņi* (Laura Druskina, Ance Džabrailova, Līva Pētersone). Arī zēniem pirmie bija liepājnieki – komandā *Pūķi* apvienojušies Mārtiņš Skudra, Kārlis Juriks, Rendijs Kuncītis. Otrā vieta Liepājas *Rūķiem* (Aksels Džeriņš, Emīls Horna, Gustavs Auniņš), bet trešā – *Aizputei* (Gustavs Grietēns, Toms Virbulis, Kārlis Brikmāns).

U14 grupā startējušas 27 ko-

mandas meitenēm un desmit zēniem. Pirmās – aizputnieces Samanta Gleizupa, Betija Dziduha, zēniem – skrundenieki Toms Zīders, Ralfs Kēniņš. Otrajā vietā skrundenieces Amanda Štamere, Elva Freimane un kuldīdznieki Toms Umbrāška, Toms Bakutis. Trešajā vietā panākumi Kuldīgas volejbolistiem: Anetei Rūtenbergai, Kristiānai Muižarājai, kā arī Markam Ansonam, Raenam Grīnfeldam.

U16 grupā meitenēm piedalījušās desmit, zēniem deviņas vienības. Jaunietēm uzvarējušas Diāna Sedliņa, Laura Šmīdenberga (Kuldīga), otrās – Amanda Frickausa, Rebeka Šiško (Liepāja), trešās – Annija Veigelte, Zane Mellupe (Aizpute). Jauniešiem pirmie – Fēlikss Cīrulis, Markuss Graudelis (Kuldīga), otrie – Kristers Lazutkins, Andriāns Kubiškins (Skrunda), trešie – Kārlis Liepiņš, Juris Ullas (Kuldīga).

NOVUSS

Var pieteikties sacensībām

Biedrība Tu vari sadarbībā ar Kuldīgas novada klubu 15. augustā Alsungas kultūras namā rīko atklātās sacensības novusā invalīdiem.

Biedrības vadītājs Igors Serdjukovs stāsta, ka norise plānota no 10.00 līdz 17.30. Jau pieteikušies

22 dalībnieki no Valmieras, Cēsīm, Jelgavas, Jūrmalas, Rēzeknes un citām pilsētām. Agrāk šāds pasākums rīkots Kuldīgā, bet nu pirmo reizi notiks Alsungā. Interesenti vēl var pieteikties līdz 13. augustam pa tālr. 29551333.

Jolanta Hercenberga

Klubam cita mājvieta

Ar pārmaiņām jaunā sezonā sākusies Kuldīgas novada klubam, jo kopš vasaras sākuma tas darbojas Alsungas kultūras namā.

Par šādu iespēju kluba dalībnieki saka paldies Alsungas novada domei, priekšsēdei Daigai Kalniņai un kultūras nama direktorei Intai Sproģei.

Sezonas atklāšanas turnīrā individuālajā vērtējumā sacentušies 26 novusisti. Sīvā cīņā nedaudz veiksmīgāks izrādījies Saldus pārstāvis Aigars Aleksandrovš,

kurš atzīts par uzvarētāju. Otrajā vietā palicis Raimonds Leitīns no Ventspils, bet 3. vietu ieņēmis Mārupes pārstāvis, mūsu novadnieks Ģirts Bikse.

Vietas sadalītas arī Kuldīgas atklātajā dubultspēļu čempionātā jauktajiem pāriem (startējuši 14 pāri). Uzvarējuši Dita Kalmāne (Kolka) ar Aldi Bišovu (Roja), 2. vietu izcīnījuši Ilona Indrāne un Jānis Tapiņš (abi no Aizputes), 3. vietā ierindojušies Alise Pētersone (Talsi) ar Raivo Bumbieri (Ventspils).

FLORBOLS

Līderu gods – sporta skolas komandai

Kuldīgas novada atklātajā florbola čempionātā uzvarējusi komanda *Kuldīgas novada sporta skolas U16*.

Otrajā vietā *Nikers*, bet trešajā – *Vārme*. Par rezultatīvāko spēlētāju kļuvis Rūdolfs Ķīvītis (*Nikers*), par labāko aizsargu – Kristis Bergmanis (*Nikers*), par labāko jauno spēlētāju – Tomass Alksniņš (*KNSS U16*).

SPORTA PASĀKUMU KALENDĀRS

Kuldīgā

■ 7.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts FUTBOLĀ U9 grupai.

■ 8.VIII 16.30 estrādē (starts un finišs) – Kuldīgas 15. PUSMARATONS.

■ 11.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts FUTBOLĀ U11 grupai.

■ 15.VIII 11.00 smilšu laukumos Piltenes ielā – novada atklātais čempionāts PLUDMALES VOLEJBOLĀ U18 grupai, sievietēm, vīriešiem; 3. posms.

■ 15.VIII 10.00 hallē – GALDA TENISA turnīrs *Baltā bumbiņa*.

■ 23.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts FUTBOLĀ U8 grupai.

Skrundas novadā

■ 8.VIII 11.00 Nīkrāces pamatskolas stadionā – STRĪTBOLA sacensības.

PASĀKUMI

Kuldīgā

Baltās mājas dārzā (Kaļķu ielā 3) 8.VIII 17.00 *Demokrātijas ka-*

fejņica – sarunas par svarīgo.

Pie Māras dīķa 15.VIII 14.00–19.00 pikniks *Latvijas atspulgu meklējot*.

Brīvdabas kino Pilsētas dārzā Dizaina filmu festivāls 22.30:

7. VIII *Kasete – dokumentālais miksteips*; 8.VIII *Kriss Bērdens – mākslinieka portrets*; 14.VIII *Modele Medija*; 15.VIII *Martēns Maržela – viņa paša vārdiem*.

Mākslas namā 11.VIII, 18.VIII 17.00 biedrības *Plecs* lekcijas vecākiem, kuri audzina zīdaiņus.

14.VIII 18.00 *Sirds un patiesības* maksas semināru cikls: ko mācāties uz Zemes; kam domāts dzīves laiks; vai viss jau rakstīts liktenī. Vada Maitreija Satanama un novadniece Ilona Vaivade.

Pagastos

ĒDOLĒ

Pagasta svētki 15.VIII 11.00 atklāšana, *Kurzemes trio* koncerts, tirgus, darbnīcas, 13.30 olu ēšanas sacensības, 14.00 *Dzīve ir skaista, bet raiba kā dzeņa vēders* – ainiņas iz dzīves (Ēdoles amatiereteātris, JDK *Sprigulis*), 15.00 orientēšanās sacensības, 19.00 jauniešu sētas atklāšana; 16.VIII 12.00 pie Dzirnauva dīķa Krišjāņa Valdemāra piemiņas vietas atklāšana ar Friča Adamoviča izrādi *Valdemārs Ēdolē*.

GUDENIEKOS

Basu tautas namā ekspozīcija *Suitu godi*, jāiesakās pa tālr. 29266724.

KABILĒ

Bibliotēkā līdz 31.VIII Sintijas Žezulka zīmējumi.

Estrādē 7.VIII 13.00 Senioru parka svētki: akordeonistu ansambļa

KURZEMĒ

VENTSPILĪ

8.VIII 11.00 Vistlatvijas 11. nūjošanas festivāls, starts Piedzīvojumu parkā. Līdz 16.VIII Livonijas ordeņa pilī izstāde *Daiņa Kūlas zelta metienam 40* – par 1980. gadā Maskavā izcīnīto olimpisko zelta medaļu un olimpisko čempionu šķēpmešanā. Izstādē arī trenera Māra Grīvas fotogrāfijas.

LIEPĀJĀ

Katru sestdienu un svētdienu 13.00 koncertzāle *Lielais dzintars* aicina

Akords (Saldus) koncerts *Nesa- steigts ceļojums pāri Eiropai*, pēc- pusdienu ar grupu *Saulvējā*.

Pārvaldes sētā 7.VIII 21.00 videoballīte ar DJ Ziggy.

Muižā 29.VIII pasākums bērniem *Mazo aristokrātu skola*.

KURMĀLĒ

Liepājas leļļu teātra izrāde ar rotaļām *Lote dodas ekspedīcijā*: Vilgāles sporta laukumā 8.VIII 12.00 un pie Priedaines bibliotēkas 15.00.

Vilgāles estrādē 22.VIII 19.00 aktiera Jura Hirša koncerts.

LAIDOS

Estrādē (lietus gadījumā muižas zālē) 28.VIII 19.00 grupa *Galaktika*. Pēc koncerta balle līdz 24.00.

PADURĒ

Bibliotēkā līdz 31.VIII Laura Kalniņa fotogrāfijas.

PELČOS

Bibliotēkā augustā izstāde *Pļavu ziedu vasara*.

Pils parka svētki 15.VIII 16.00–21.00 lielās koka spēles, izbraucieni pajūgā; 19.00 muzikāls pikniks ar grupu *Zvaigžņu lietus*.

RENDĀ

Atpūtas kompleksā Usmas Meķi 13.VIII 19.00 grupas *Rock 'n' Berries* akustiskais koncerts.

Pagasta svētki 22.VIII 12.00 tir- dziņš, *Suitu sievas*, ielu vingrotāji, Matkules amatiereteātra izrāde *Bur- vīgie blēži*, līnijdejojāju grupa *Jautrie zābaciņi*, Kuldīgas pensionāru apvie- nība *Rumbiņa*, bērnu atrakciju parks *Panda*, čigāniete, koncerts, balle ar Sandri Dubovu.

RUMBĀ

Bukaišos 12.VIII 14.30 minigolfs

Muzikālajās ekskursijās. Var apsa- kīt namu, klausīties Liepājas simfo- nisko orķestri. Biļetes – *Bifešu para- dīzes kasēs*.

8.VIII 12.00 izbrauciens ar katama- rānu un izzinošā ekskursija *Kas mājā Liepājas ezerā*. 9.VIII 20.00 uz pel- došās skatuves grupa *Keksi*.

22.VIII 19.00 *Lielajā dzintarā* dzeza dziedātāja Jolanta Gulbe-Paškeviča ar grupu. Solistei nozīmīgas latviešu komponistu dziesmas, kas iekļautas jaunajā albumā *Gaisma krīt*.

bērniem. Jāpiesakās pa tālr. 20251385.

Mežvaldē 14.VIII 13.00 sporta diena.

SNĒPELĒ

Estrādē 8.VIII no 15.00 pasākums *No jēriņa līdz teķim, no dzīpara līdz deķim*, kas šogad apvienots ar 4. Starptautisko kapelu saietu.

Muižā 28.VIII multimedāls pasākums, svinot mākslinieka Indriķa Zeberīņa jubileju.

TURLAVĀ

Dižgaiļu parka estrādē 7.VIII 17.00–18.00 *Beztemata cirks*.

Pie pamatskolas 7.VIII 10.00 bērnu sporta svētki.

VĀRMĒ

Atpūtas parkā Aizupītes 15.VIII 14.00 pasākums *Mana gītārspēle vasarai*. Būs Vitālija Jermolajeva mirdzošo gleznu teātris *Inner Light* ar gaismas instalāciju.

Pie muižas kalpu mājas 29.VIII 20.00 Ērika Vilsona monoizrāde jauniešiem *Pazudušais dēls*.

Skrundā

Estrādē 20.VIII 15.00 Senioru svētkos grupa *Rumbas kvartets*;

29.VIII 21.00 vasaras noslēgums.

Tirgus laukumā 16.VIII no 9.00 līdz 13.00 krāmu tirgus.

Pie Skrundas veselības un sociālās aprūpes centra 11.VIII 10.00 bērnu veselības *buss* jeb Mobilais veselības aprūpes centrs.

NĪKRĀCĒ

Pamatskolas sporta laukumā 8.VIII 12.00 Latvijas Alpinistu un ceļotāju asociācijas sacensības kāpšanā individuāli.

TALSOS

8.VIII 20.00 Tiguļkalnā Raimonda Tīgula brīvdabas koncerts *Rīta un vakara dziesmas*: Rīgas Doma zēnu koris Mārtiņa Klišana vadībā ar instrumentālo grupu, Guntars Prānis ar rata liru, Beāte Zviedre, Andis Klučnieks, Rihards Lībietis, Roberts Rasa, Kristers Hartmanis. 15.VIII no 9.00 Dižmāras gadatirgus.

AIZPUTĒ

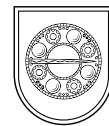
7., 8.VIII Pilsētas svētki. 7.VIII 18.00

RANKOS

Estrādes akmens labirintā 14.VIII 19.00 koncerts *Akmens un mūzika*: Astrīda Katkēviča (arfa), Alise Jaunbrūna (vijole), dziedātāja Daiva Porgaile.

RUDBĀRŽOS

Pagasta sporta svētki 15.VIII 9.00 atklāšana, 9.30 sacensības, 11.00 Liepājas teātra *Maska* muzikāla izrāde bērniem, 14.00 ielu vingrotāji, 18.30 sportistu apbalvošana, 19.00 Normunda Rutuļa koncerts, diskotēka ar DJ Matīsu.

Alsungā

Laukumā pie pasta svētdienās 12.00–16.00 Suitu tirgus.

Pie Alsungas tūrisma un vēsturiskā mantojuma centra 7.VIII no 16.00 dārza svētki, šī gada tēma *Ziedi*: Antras Laizānes gleznu izstādes *Ziedēšanas prieks atklāšana*, 16.30 Nataljas Štefaņukas gleznošanas meistarklase, pankūku degustācija, 17.00 Natālijas Rutules skaņu darbnīca, 18.00 Daces Priedes dzejas lasījumi *Caur puķēm un...*, 20.00 *Sapņotavā* koncerts *Suits un viesis*: Mārtiņš Miļevskis un Inese Kozuliņa. 15.VIII 11.00 un 22.VIII 11.00 rokdarbnieces Solvitas Zarupskas meistarklase. Nedēļas starplaikā darbu izstāde.

Alsungā 12.VIII Jauniešu diena: 12.00 komandu saliedēšana, 13.00 orientēšanās, 16.00 komandu teātris, 17.00 sarunas platformā *Zoom*, 20.00 grupas *Lake Notion* koncerts, dejas līdz 24.00. Pieteikties e-pastā: liepuielas@gmail.com.

Ziedulejas estrādē 14.VIII 19.00 muzikāls uzvedums *Īsa pamācība mīlēšanā*.

Tebras krastā 16. Starptautiskais čuguna mākslas simpozījs, 22.00 Sv. Jāņa baznīcā LNSO mūzika, marimbās meistara Riharda Zaļupes koncerts *Vasaras atmosfēras*. 8.VIII Saules ielas ābeļdārzā: 16.00 pianists Zigurds Turss, pēc tam dziedātāji Aija Andrejeva un Jānis Aišpurs ar akustisko koncertu *12 stāsti vasaras vakaram*, beigās grupa *The Swamp Shakers* ar programmu *Vasaras nakts rock n' roll*.

Pikniks pie Māras dīķa

Sestdien, 15. augustā, no 14.00 līdz 19.00 Kuldīgas kultūras centrs ielūdz uz pikniku pie Māras dīķa.

Omulīgi būs jebkuros laika apstākļos – saule spīd vai lietus līst, tikai piemēroti jāsaģērbjas, līdzī var ņemt segu vai pledu, grilu, gaļu un citus piknika piederumus. Var ierasties arī bez groziņa, jo darbosies bufete. Ieeja bez maksas.

UZ SKATUVES BŪS:

14.00 radošā apvienība *Pasaku nams* ar programmu bērniem *Brīnumu meža piedzīvojumi*, **15.00** *Pažarnieku dixi*, **16.00** māsas Legzdiņas, **17.00** *Zaļā galma kapela*, **18.00** Roberts Gobziņš un *Resnie putni*.

IZSTĀDES KULDĪGĀ

Muzejā līdz 27.IX *Drukātais vārds: Kuldīgas preses vēsture*. Līdz 6.IX Helēnas Heinrihsones un audzēkņu darbu izstāde *Gleznotājas*.

Mākslas namā līdz 27.IX izstāde *Tēlniecība. Objekts*; līdz 23.VIII 3. stāvā Kuldīgas mākslas skolas izstāde *Pietuvinātais attālinātais*. **Mākslinieku rezidences galerijā** līdz 27.IX *Tēlniecība. Objekts*.

Vecajā rātsnamā līdz 15.IX Vikas Šulcas izstāde *Satikšanās*.

Adatu tornī industriālā mantojuma ekspozīcija par adatām.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē līdz 15.VIII Ingas Bundzes gleznas.

Kuldīgas bibliotēkā līdz 13.IX *Kuldīgas paletes* gleznu izstāde *Runču laikā II*.

Koprades telpā Metro Coworking līdz 19.VIII fotogrāfes, sportistes Justīnes Zonnes fotoizstāde *In Motion*.

KAPU SVĒTKI

8. augustā

PELČOS

Bišavu kapos 10.00
Rimzātu kapos 11.00
Ģiņu kapos 12.00
Pelču kapos 13.00

VĀRMĒ

Kūlu kapos 12.00
Dreimaņu kapos 13.00
Spāru kapos 14.00

9. augustā

KULDĪGĀ

Annas kapos 14.00
ĒDOLĒ
Paružu kapos 9.00
Lūšu kapos 10.00
Kaušu kapos 11.00
Vingru kapos 12.00
Ķesteru kapos 13.00
Almāles kapos 14.00
Postmuizikas kapos 15.00
Lieģu kapos 16.00

KONCERTS

Talentīgu brāļu jubilejā

21. augustā 19.00 Rojas estrādē par godu brāļu Kalniņu – dzejnieka Viktora Kalniņa jeb Vika un komponista Imanta Kalniņa – ievērojamajām jubilejām grupa *Turaidas roze* aicina uz koncertu *Jautra dziesmiņa sev pašam*.

Vīks 80. jubileju nosvinējis pērn, brālis Imants tādu pašu dzimšanas dienu svinēs nākamgad 26. maijā. Koncerta pirmajā daļā skanēs dziesmas ar Vika tekstiem, dziesmas no izrādes *Princis un ubaga zēns*. Otrajā daļā – grupas *Turaidas roze* hiti.

Ventspils koncertzāle – ierakstu studija

Sākot ar 10. augustu, Ventspils koncertzāles *Latvija* lielā zālē pārtaps par analogo ierakstu studiju. Tajā viena pēc otras notiks divas ierakstu sesijas, un katra beigsies ar publisku atskaņojumu.

Ceturtdien, 13. augustā, 19.00 var kļūt par lieciniekiem Kristapa Vanadziņa trio ierakstu sesijas izskaņai. Grupā darbojas spilgti dzeza mūzikas pārstāvji: komponists, pianists K. Vanadziņš, sitaminstrumentālists Rūdolfis Dankfelds un kontrabasists Jānis Rubiks. Tradicionālie saspēles paņēmieni (svings, afroinfluence) mijas ar jaunās pasaules vēsmām. Kreolu, Āfrikas un vudu ietekme tiek jaukta ar Eiropas impresionismu, skandināvu un latviešu tradicionālo mūziku.

Sestdien, 15. augustā, 19.00 ar koncertu beigsies projekta *Klausies* ieraksts. T.s. runātajā dzejā un improvizētā mūzikā satikušies dzejniece Aleksandra Line, pianists Edgars Cīrulis un dāņu kontrabasists Alberts Reinholds Estergors.

VIRTUVĒ

Skābēti gurķi

Alda gurķi! O, tie gan garšīgi! Bet vai recepti var atklāt? Tādi jautājumi atskanējuši gan *Kurzemnieka* redakcijā, gan citviet, kur aizceļojuši kuldīdznieka skābētie (vai, kā citi saka, sāļtie) gurķi. Jā, kāpēc gan ne!

Stāsta Aldis: „Trīslitru burkā apakšā saliek saujīņu sagrieztu diļļu, dažas upeņu lapas un dažas skābo ķiršu lapas. Pēc tam stāvus rindo gurķus, virs pirmās kārtas liek atkal tās pašas dilles un lapas un 3–4 daiviņas ziemas ķiploku (sīkie vasaras ķiploki jāliek vairāk, bet vidēji galviņa uz burku). Liek mārrutka sakni (mizotu, nokasītu, sagrieztu gabalos, tā, lai ir apmēram 2x vairāk nekā ķiploku). Augšējo kārtu rindo ar mazākiem gurķiem un liek atkal ķiplokus un mārrutkus, nosedz ar dillēm, lapām, diļļu kātiem, kas sagrieztī sērkočiņu garumā. Kad viss salikts, burkas saskaita un rēķina, ka uz katru 3 l burku va-

jadzēs 1,6 litrus ūdens un 3 ēdamkarotes rupjās sāls (ar kaudzīti ir 60–80 g). Tad vāra ūdeni un, kad tas jau tuvu vārīšanās brīdim, pieber sāli, ļauj pavārties 2–3 minūtes, noņem no uguns, padzesē (lai neplīst burkas) un lej virsū tā, lai burka pilna līdz pašai kantei. Nekādus vākus neliek. Otrajā dienā papildina ar sālsūdeni (vārījuma atlikumu vajag

pataupīt vai arī sagatavot apmēram tādas pašas koncentrācijas sālsūdeni bez vārīšanas). Trešajā dienā burkām pa virsu vajadzētu parādīties putiņām. Tās noņem, papildina ar sālsūdeni, liek virsū plastmasas dubultvāciņus un nes uz vēsumu – pagrabu. Gataviem jābūt pēc nedēļas, bet vēsumā stingri uzglabājas līdz nākamā gada Jāņiem. Lai labi garšo!”

Distance – arī ledusskapī

Laikā, kad vēl aizvien ir ieteicams uz veikaliem doties retāk, cenšamies vienā reizē nopirkt pēc iespējas vairāk produktu. Savukārt mājās pirkumi jāievieto ledusskapī. Kā to izdarīt pareizi?

Lai lieki netērētu elektrību, ledusskapī der aizpildīt vismaz par 60%, bet ne vairāk par 90%, iesaka uzņēmuma *LG Electronics* speciālisti. Jāatceras: jo pilnāks ledusskapis, jo lielāka iespēja, ka produkti tiek piespiesti pie aizmurgurējās sienas, aizklājot ventilācijas atveres un sensorus. Pārpildītā ledusskapī starp produktiem nav iespējams ievērot kaut nelielu attālumu, tādējādi netiek nodrošināta pareiza gaisa cirkulācija un pārtika ātrāk bojājas.

Sagatavoja
Inguna Spuleniece

VESELĪBAI

Kad kājas kā bluķi

Ne tikai karstā, arī vēsā laikā vakaros kājas reizēm ir piepampusas un šķiet kā bluķi. Kā no tā izvairīties?

KAS IZRAISA

„Kāju tūska, kas rada sāpes vai smaguma sajūtu, ir sevišķi izplatīta problēma sievietēm un cilvēkiem gados,” skaidro *Euroaptiekas* farmaceite Zane Melberga. „Visbiežāk to izraisa ilgstoša stāvēšana, liekais svars, grūtniecība un gari pārlidojumi ar lidmašīnu vai ilgstoša atrašanās automašīnā nekustīgā pozā. Tāpat vēnām nepatīk augstapapēžu kurpes, tāpēc sievietēm 10 – 12 cm papēžus ieteicams aizstāt ar 3 – 4 cm augstiem. Karstā laikā jāatsakās no apspīlēta apģērba nēsāšanas, no ciešas jostas. Atpūšoties un paceļot kājas augstāk, tūska mazinās, bet nākamajā dienā atkārtos.”

Ja vakarā pampuma dēļ potītes vairs nav saskatāmas, kājās jūtams smagums, jāiet pie ģimenes ārsta, lai noskaidrotu, vai šie simptomi nav sākums venozai saslīmšanai.

KĀ MAZINĀT TŪSKU

- Jāuzņem pietiekami šķidrums, jo karstā laikā, daudz svīstot, organisms šķidrums rezerves ātrāk izsīkst, asinis kļūst biežākas, ir lielāks risks iedziņoties vēnu trombos.
- Jākustina kājas ik pēc 45 minūtēm. Ja nav iespējams kārtīgi izkustēties, kāju vingrojumi jāveic zem darba galda. Vislabāk ir novilkt apavus un izapļot pēdas uz abām pusēm, pēc tam izkustināt uz augšu un leju. Var ātri un pārmaiņus paklaudzināt pret grīdu papēžus, asinsvadiem un limfvadiem ievibrējoties.
- Karstā laikā kājas var atslogot ar vēsu ūdeni, pamasējot ar strūklku virzienā no potītēm uz augšu. Tas ieteicams arī pēc karstas vannas vai pirts.
- Paaugstinātas kāju slodzes laikā ieteicams nēsāt kompresijas zeķes.
- Jāpeldas, cik daudz vien iespējams.
- Vieglākos gadījumos var lietot medikamentus kāju sāpju, tūskas un noguruma mazināšanai.
- Ja kājas pampst regulāri, noteikti jākonsultējas ar ģimenes ārstu vai vēnu speciālistu – flebologu.

SKAISTUMAM

No saules jāsargā arī mākoņainā laikā

Ieva Elstiņa, ķermeņa bāra *Soul* īpašniece, kosmetoloģijas speciāliste

Mums katram āda ir īpaša, ar savām vajadzībām, un, lai saglabātu veselīgas ādas izskatu gadu garumā, svarīgi izvēlēties vecumam, ādas tipam un stāvoklim pareizu kopšanu. Metodes un kosmētisko līdzekļu izvēle ziemā un vasarā ir atšķirīgas, bet svarīgākais jebkurā gadalaikā un vecumā ir to attīrīt, mazgāt ar ādas tipam atbilstošu līdzekli no rīta un vakarā. Tas jā dara neatkarīgi no tā, vai dekoratīvā kosmētika ir lietota. Tam seko tonizēšana un atbilstoša krēma uzklāšana. Vasarā ieteiktu lietot vieglus, mitrinošus krēmus.

Lai kā mums vasarā patiktu saule, jāatceras, ka tā nodara pāri sejas ādai, veicina priekšlaicīgu novecošanos un var attīstīt nelabvēlīgos veidojumus. Ļoti svarīgi ādu aizsargāt no kaitīgajiem ultravioletajiem stariem. Svarīgi atcerēties, ka arī mākoņainās dienās tie nokļūst līdz mums. Arī stikls starojumam nav šķērslis.

Aizsardzība pret sauli ir svarīga ikvienā vecumā. Saule var kaitēt jebkura tipa ādai, īpaši piesardzīgiem jābūt gaišas ādas īpašniekiem. Aizsarglīdzekļi palīdz to pasargāt, saules starus absorbējot, atstarojot vai izkliedējot. Tie pieejami dažādās formās, ko var pielāgot savai ādai. Ļoti labi ir aizsargkrēmi ar toni – tie labi kalpos tām sievietēm,

kurām patīk krēmi, kas nomaskē nelielas nepilnības vai sārtnu. Uz krēmiem ir norāde SPF: jo lielāks numurs, jo spēcīgāka aizsardzība. Saules aizsargkrēmus ieteicams uzklāt 30 min. pirms došanās ārpus telpām un atjaunot ik pēc divām stundām. Vislabāk izvēlēties ūdens noturīgos līdzekļus.

Jauna āda atjaunojas ātrāk un spēj sevi pasargāt labāk, tāpēc jauniem cilvēkiem var likties, ka lietot aizsargkrēmus ir lieki. Jāatceras, ka sekas būs tikai pēc gadiem. Āda izskatīsies daudz labāk, ja tiks pienācīgi kopta un sargāta arī jaunībā.

Katram vecumam ir sava kopšana, bet vienmēr droša izvēle būs mitrināšana. Nobriedušai ādai var izvēlēties aktīvākus krēmus, bet atbilstošus sejas tipam un stāvoklim.

Nepareizi lietojot kosmētiku, sejai varam nodarīt pāri, tāpēc noteikti der konsultēties ar ādas kopšanas speciālistu, lai saprastu, kas tai nepieciešams. Ja ir kādas problēmas, speciālists vislabāk ieteiks, kas jālieto, kādas procedūras nepieciešamas, un ieteiks mājas līdzekļus.

Mīlēsim sevi, ķermeni, ādu, rūpēsimies, lai mirdzētu ne tikai iekšēji, bet arī ārēji! Vesela, mirdzoša un kopta āda vienmēr būs mūsu skaistākā rota.

DZĪVESVEIDS

Kāpēc krūzi ņemt līdzi?

Tikai nepilni 3% pircēju, iegādājoties kafiju, izmanto savu krūzi. Kāpēc līdzi ņemamā ir vērtīgs ieguldījums un labs darbs, skaidro barista jeb kafijas bārmens Gatis Silenieks.

ILGĀK KARSTA

Termokrūze darbojas divos virzienos: tā nelaiž siltumu ārā un aukstumu iekšā. Kafija daudz ilgāk saglabājas karsta. Tas patīk tiem, kuri vēlas to malkot lēnām. Savukārt vasarā arī aukstā kafija saglabās temperatūru.

IETAUPĪJUMS GADA LAIKĀ

Lai mudinātu kafiju ieliet savā krūzītē, vairums tirdzniecības vietu piešķir atlaides vai citus bonusus. Šāda motivējoša prakse tiek ieviesta visā pasaulē. Ja līdzņemšanai iegādājaties regulāri, gadā šādi var ietaupīt pat vairākus desmitus eiro.

DROŠĀK VESELĪBAI

Laikā, kad daudzus noteikumus

ievieš Covid-19, piesardzība par jaunu nenāks. Lai gan tirdzniecības vietās ieviesti drošības pasākumi un visu kafijai nepieciešamo izsniedz pārdevējs, drošāk tomēr iepildīt to savā krūzītē, kam esi pieskāries tikai tu pats.

VIDEI LABVĒLĪGI

Atbildīga izvēle šodien, lai uz veselīgas planētas dzīvotu rīt, – aizvien vairāk cilvēku maina paradumus, sliecoties par labu dabai draudzīgam dzīvesveidam. Līdz ar šīm izmaiņām nežēlastībā krituši plastmasas izstrādājumi, kā arī tādi kafijas papīra trauciņi, kas pārklāti ar plānu plastmasas slānīti, tāpēc nav 100% pārstrādājami.

PĀRDOD

No Vācijas – **MB A CLASS**, *dīzelis*, 2600 eiro. Tālr. 28728202.

No Vācijas – **SEAT IBIZA**, 2010, 2800 eiro. Tālr. 28728202.

OPEL CORSA, 2007, 1,4, B, 113 000 km. Tālr. 29526306.

BMW 320, 2,0, *dīzelis*, 2004, 3100 eiro. Tālr. 29612059.

Graudu **KOMBAINUS** no Somijas ar piegādi, cena no 3000 eiro. Tālr. 29752090.

Pārdošanā lietoti Japānas **SKUTERI**. Cena pēc vienošanās. Tālr. 26211709.

Lēti – lietotas **RIEPAS** ar diskem 225/60 R16 M+S. Tālr. 29168262.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksis-tēmas no ražotāja. Cena no 5,50 eiro/m². Tālr. 20211377.

BLOKUS Bauroc Eco Term Plus (375 x 200 x 600), cena 3,99 eiro/gab. Tālr. 29363982.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

SIENU rulonos Rendas pagastā. Tālr. 25903804.

SIENU, 5 eiro rullis. Tālr. 28379951.

GRAUDUS, metināmo. Tālr. 26064339.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kurinā-mās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKE-TES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MAL-KU**. Tālr. 29399939.

Apses **MALKU**. Tālr. 20081020.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimā-lais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 29974786.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

PĒRK

Pērku lauksaimniecības **ZEMI**. Var būt aizaugusi. Tālr. 29461125.

Vēlos pirk divstabu vai trīsstabu **DZĪ-VOKLI** Kuldīgā, cenā līdz 20 000 eiro. Tālr. 28192409.

Pērku vienistabas **DZĪVOKLI**. Tālr. 22447206.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

TRAKTORUS, tehniku. Tālr. 25203776.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLĒPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

GAIENES, MELLEENES. Transports pie klienta. Tālr. 26284210.

GAIENES, MELLEENES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612.

MEKLĒ DARBU

Meklēju **PAGAUDU DARBUS**. Tālr. 26937742.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE, D kategorijas, 95. koda kursiem. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Sertificēta BŪVFIRMA ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Ēku siltināšana ar **EKOVATI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

Siltinām mājas ar **EKOVATI**, granulām un termostatiem. Tālr. 26748235.

MAINĀM JUMTU, siltinām fasādi, materiālu piegāde. Tālr. 28749982.

ŽOGU BĀZE Talsu novada Stendē piedāvā 3D paneļu, pītos, metinātos, lauksaimnieku žogus, stabus, vārtus. Var piegādāt, ierīkot. Teicama kvalitāte, labākās cenas. Tālr. 20030717.

MAINA

DZĪVOKLI (26,1 m²). Tālr. 28870196.

Maina **DZĪVOKLI** Kuldīgā cen-trā pret māju Kuldīgā ar piemaksu. Tālr. 25566770.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

MINIEKSKAVATORA pakalpojumi, kanalizācija, ūdensvads, drenāža, elektrība. Tālr. 29507986.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Rok, remontē, tīra **AKAS**. Tālr. 26990277.

VAJADŽĪGI

SIA **Bērzi plus** (41202008941) – hidrauliskā lentzāģa **OPERATORS** un **PALĪGS**. Alga pēc izpeļņas no 800 eiro. Tālr. 29568025.

Z/s **Sūrupes** (56101005031) piedāvā darbu **KONDITORAM** ar pieredzi. Alga, sākot ar 430 eiro. Tālr. 29168262, 26043923.

AUGUSTA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no Kurzemnieka numuriem un līdz **10. augusta 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

Kas ir Demokrātijas kafejnīca?

Atbilde. Kurzemē pirmajā pusgadā Valsts vides dienests veicis 1559 pārbaudes.

Pareizi atbildējuši: Santa Brasla, Indra Grandava, Aija Usne, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Gunta Grundmane, Rasma Stepe.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Gintai Vītolaī ar ģimeni, tuvinieku zaudējot. Latvijas pasta Kuldīgas sadales centra kolektīvs

Izsakām līdzjūtību Nikam Taurīnam, vecotēvu zaudējot. Latvijas pasta Kuldīgas sadales centra kolēģi

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti;
Lai nu mīļi Zemes māte
Pārkļāj savu seģenīti.*

/T. dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Kristīnei Hartmanei, vecmāmiņu mūžībā pavadot.

SIA **Upeskalni AB** un SIA **Amazone** kolektīvs

*Lai sapnis balts viņas dvēselī aijā
Un klusais miers ar saviem spārnēm
sedz...*

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Lauru Dzēri, tēvu mūžībā pavadot.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas kolektīvs

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt...*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību Laurai Dzērvei, tēti mūžībā pavadot.

Pirmās sekcijas kaimiņi Piltenes ielā 28

*Vairs tikšanās gaišuma nebūs,
Ir atdots un paņemts viss.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību AGRA KOPŠTĀLA tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot. Kuldīgas autosporta tiesneši

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt...*

/S.Kaldupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Guntu Rumbenieci, tēvu mūžībā pavadot.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas kolektīvs

*Klusa paliek istabiņa,
Vēl klusāks pagalmiņš
Aplūsuši tēva soli,
Zudis tēva padomiņš.*

/T. dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Veltai, dēliem ar ģimenēm un pārējiem tuviniekiem, EDUARDA SMĪDBERGU mūžībā pavadot.

Ķemerī, Stebuļi, Marija, Veronika, Lūcija, Vincents

Izsaku dziļu līdzjūtību Veltai un pārējiem tuviniekiem, no EDUARDA SMĪDBERGA atvadoties.

Rita

Paziņojums par lokālpilnoņuma Lokālpilnoņums zemes vienībai ar kad. apz. 62500020150 Gudenieku pag., Kuldīgas nov., lai grozītu Kuldīgas novada teritorijas plānoņumu apstiprināšanu un saistošo noteikumu 2020/7 izdošanu.

Kuldīgas novada dome 30.07.2020. ir pieņēmusi lēmumu (prot. nr. 13., p.80) *Par lokālpilnoņuma "Lokālpilnoņums zemes vienībai ar kad. apz. 62500020150 Gudenieku pag., Kuldīgas nov., lai grozītu Kuldīgas novada teritorijas plānoņumu" apstiprināšanu un saistošo noteikumu 2020/7 izdošanu.*

Materiāli ir pieejami https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_16462 un www.kuldiga.lv.

Latvijas valsts atbalsts Ralija pilsoņa Partneris Sponsoris

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava PĒRK
egles un priedes zāģbaļķus.

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
 Papildu informācija www.vikawood.lv.

VĀRDADIENAS

No 8. līdz 15. augustam

- 8. Mudīte (1008), Vladislavs (6942), Vladislava (419)
  - 9. Madara (5169), Genoveva (42), Genovefa (732)
  - 10. Brencis (1), Audris (49), Inuta (76), Audra (17)
  - 11. Olga (19 006), Zita (1003), Liega (67), Zīgīta (24)
  - 12. Vizma (848), Klāra (209)
  - 13. Elvīra (1454), Velga (1171), Rēzija (509)
  - 14. Zelma (353), Zengus (66), Virma (10)
  - 15. Zenta (1447), Dzeldē (3), Zēlda (26)
- Populārākie: Olga un Vladislavs.

Jaunas distances pašas svētkos

Madara Šneidere, sportiste:

– Vārdu man deva māsa Vika. Viņa neatceras, kā to iedeva, bet arī viņai tagad tas ļoti patīk. Māsai patīk arī puķes madaras, no kā cēlies šis vārds. Man nepatīk, ja uzrunājot sāk ar manu vārdu. Tajā brīdī liekas, ka kaut ko atkal esmu izdarījusi. Vārdadienas parasti svinu ar dārza ballīti vai galda spēļu vakaru, bet šogad būs citādāk. Piedalīšos triatlona sacensībās, kurās pieveikšu personīgi garākās distances: 1,5 km peldēšanā, 40 km riteņbraukšanā, 10 km skriešanā. Pēc sacensībām, protams, būs garda kūka – bez tās jau nevar!

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola)
Madaras Šneideres arhīva foto

JOKI

Valodniecības konkursā, kurā piedalījās 200 cilvēku, vajadzēja ar vienu frāzi izteikt ideju “miers, klusums, svētlaime”. Uzvarēja vīrietis, kura atbilde bija “Sieva guļ.” Zāle aplaudēja, kājās stāvot. Bet precētais žūrijas priekšsēdētājs ar asarām acīs izdvesa: “Ģēnijs!”

Odu banda no slimnīcas nozaga sarakstu ar asinsdonoriem un viņu adresēm.

Sašutis restorāna apmeklētājs pasauc viesmili: – Un jūs to saucat par stipru kafiju?

– Jā, protams! Jau pēc pirmā malķa jūs esat ļoti uzbudināts.

– Vai tev ir kāds cilvēks, kas tev ļoti patīk?

– Jā!
– Lieliski! Kādā stadijā ir jūsu attiecības?
– Dzīvojam uz vienas planētas.

LAIKA PROGNOZE

Būs siltāk un mazāk lietainu dienu

Sākušās vēsākas naktis, biežāki ir miglaini rīti jau ar atvasaras smaržām, bet tas nenozīmē, ka rudens klāt. Sinoptiķi sola lielāku siltumu: tiesa, ne virs +30 kā Rietumeiropā, bet Latvijas mērenajā klimatā arī 25–27 grādi daudziem šķiet gana karsts laiks.

Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢM) prognozēm augusta otrajā nedēļā diennakts vidējā gaisa temperatūra būs ap +18 grādiem.

Taču jāņem vērā krāsā atšķirība starp termometra rādījumiem dienas vidū un naktī (visvēsākās ir agra rīta stundas). Dabas tūristiem, kuri ceļo ar teltīm, jāņem līdzi siltākas drēbes, savukārt pastaigai dienā jaku noteikti nevajadzēs. Upēs un ezeros ūdens turas silts, līdz +19 dziļumā sasilusi arī atklātā jūra Rietumkurzemes piekrastē, un nav jābaidās, ka vēja virziena maiņas dēļ kaut kur varētu parādīties auksts ūdens.

LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis peldētājus brīdina, ka siltuma dēļ parādījušās zilāģes (arī Baltijas jūras centrālajā daļā), bet mūspusē iekšējās ūdeņos tās nav novērotas. Būs ne tikai siltāk, bet arī mazāk nokrišņu, tādējādi zemniekiem ir cerības nokult visus labības laukus.

Pēc LVĢMC prognozēm brīvdienās Viduskurzemē gaisa temperatūra dienā sasniegs pat +28 grādus (naktī ap +14), būs mainīgs ļoti lēna vēja virziens. Sestdien un svētdien spīdēs saule, bet pirmdien parādīsies gubu mākoņi, kas lietu nenesīs. Līdz ar otrdienu atkal pārsvarā saulains, 22–25 grādi, mazliet pieaugs vēja ātrums. Diezgan vējaina būs trešdiena, kad ziemeļu vēji var sasniegt 13 m/s.

Tā kā atgriezīsies karstums un sausums, būs paaugstināta ugunsbīstamība.

Daina Tāfelberga

IEPAZĪSTI! IESTĀJIES! IEGŪSTI LABU IZGLĪTĪBU!

Profesionālās izglītības kompetences centrs

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums

uzņem audzēkņus ar š.g. 1. jūniju:

pēc 9. klases

(mācību ilgums – 4 gadi):

- pavārs,
- konditors,
- automehāniķis,
- loģistikas darbinieks,
- stila mēbeļu modelētājs,
- tūrisma pakalpojumu konsultants,
- viesu uzņemšanas dienesta speciālists.

pēc 12. klases

(mācību ilgums – 1,5 gadi) bez vecuma ierobežojuma:

- SPA speciālists,
- mēbeļu galdnieks,
- spēkratu mehāniķis,
- pārtikas produktu ražošanas tehniķis,
- gaļas un gaļas produktu ražošanas tehniķis.

Pieteikšanās elektroniski www.kuldigastehnikums.lv vai klātienē darba dienās 8.00–16.00 Kuldīgā, Liepājas ielā 31, iepriekš piesakoties pa tālr. 63324082 vai 25631181.

MEKLĒJAM MĀJAS

Atvesta no Īvandes

Saldus patversmē nokļuvusi vidēja auguma suņu meitene – melna ar brūnu. Tā bija pieklūdusi kādās mājās Īvandes pagastā. Sunīte ir draudzīga, bet arī ļoti nobijusies. Čipa nav. Gaida saimnieku.

Divi lieli, bariņš mazu

Kuldīgas dzīvnieku patversmē Milās ķepiņas mitinās dažāda vecuma un nokrāsu kaķi. Milo ķepiņu īpašniece Marita Līdaka mudina nākt tos skatīties ceturtdienās 18.00. Tālr. 26336191.

Liels septiņus gadus vecais runcis Pīks te nonācis pēc saimnieces nāves. Kaķis ir sterilizēts, dzīvojis pie vecākiem cilvēkiem un tikai iekšā. Lai gan raksturs lādzīgs, nevar galvot, kā Pīks reaģēs uz bērniem.

Mazais melnītis nācis no Smilšu ielas kolonijas. Pats rokās devies, bet mamma vēl nav noķerta, lai sterilizētu un palaistu atpakaļ.

Barīņš pusaudžu jau sen ilgojas pēc īstām mājām.

Kaķenīte no Mucenieku ielas ir gadu līdz divus veca. Var teikt, ka patversmē aizsēdējusies.

Inguna Spuleniece, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

VIEGLATLĒTIKA

Cīņa turpinās

Skriešanas seriāla Kuldīgas aplī trešā kārtā notiks 12. augustā 17.30 Krauļu priedēs. Otrajā kārtā uz starta stāties 51 dalībnieks.

ĀTRĀKIE

Pirmajā grupā (distance 800 m) Keita Cīrule (3:32), Alīna Rone (3:33), Katrīna Bogdanova (3:44); Aleksis Bogdanovs (3:15), Ralfs Sermoliņš (3:47), Mārcis Hoiers (4:50).

Otrajā grupā (1200 m) Veronika Bogdanova (5:36), Kellija Liepa (5:53), Sintija Neilande (6:38), Krišs Duburs (5:34), Justs

Liekmanis (5:44), Gustavs Liekmanis (5:53).

Trešajā grupā (jaunietēm 2400 m, jauniešiem 3600 m) Viktorija Bogdanova (10:43), Izabella Bogdanova (11:04), Ita Zita Ozoliņa (12:34); Mārcis Maizītis (18:50), Rūdolfs Saulgriezis (22:06).

Ceturtajā grupā (sievietēm 3600 m, vīriešiem 6000 m) Zane Andersone (18:40), Līga Freiberga

(19:06), Eva Majorenkova (22:18); Āris Brantevics (26:23), Mārtiņš Maizītis (32:12), Uģis Lapiris (35:36).

Piektajā grupā (veterānēm 2400 m, veterāniem 4800 m) Ludmila Joce (12:34), Odeta Turka (12:57), Dace Traniņa (14:31); Kaspars Stukuls (21:32), Kaspars Šabāns (24:37), Pēteris Īvāns (26:26).

Jaunumi arī portālā www.kurzemnieks.lv!